MEKTEB-İ ÜSKÜDAR

YIL: 6 SAYI: 25 YAZ DÖNEMİ'22 | ÜSKÜDAR İLÇE MİLLÎ EĞİTİM MÜDÜRLÜĞÜ SÜRELİ YAYINIDIR

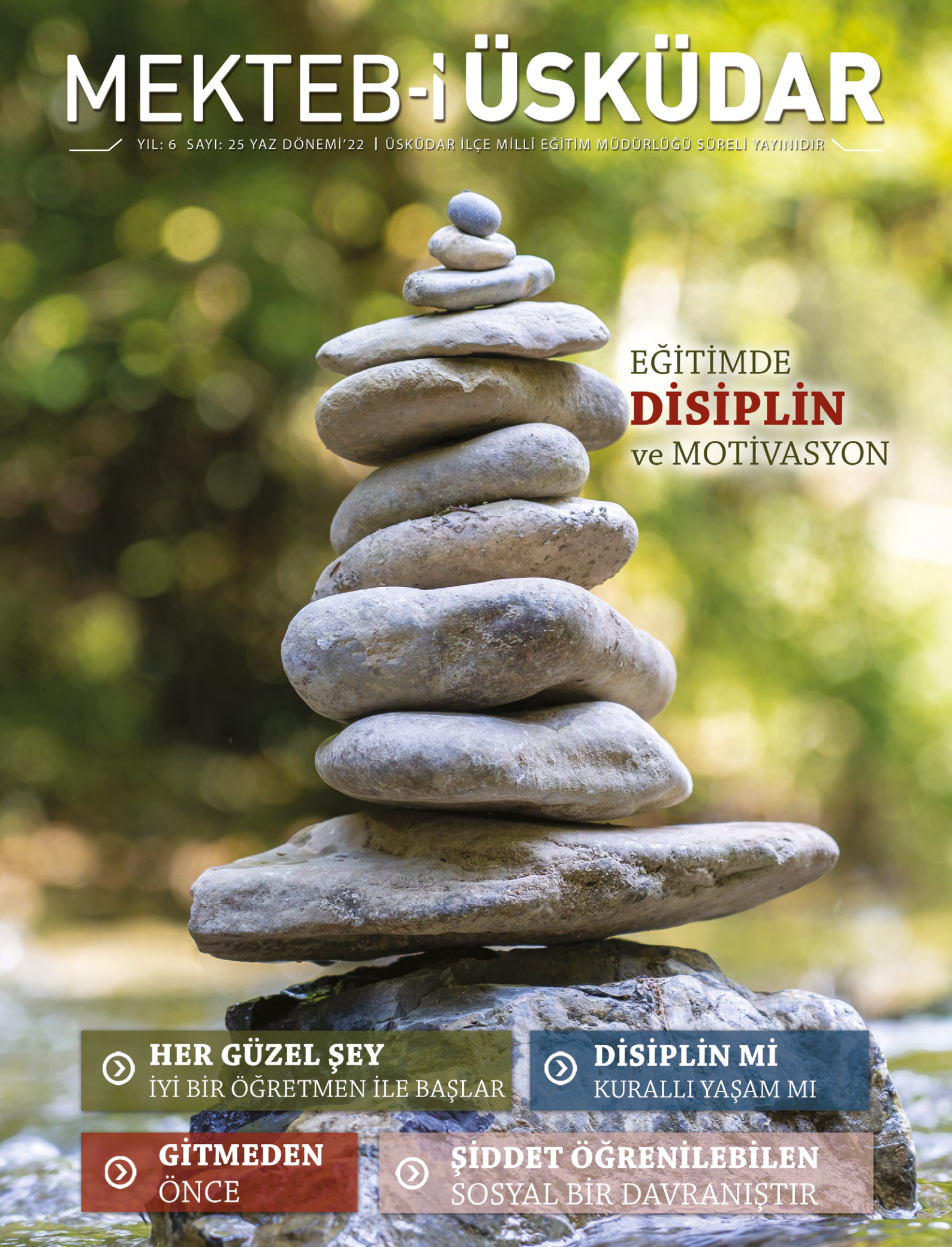

EĞİTİMDE DİSİPLİN ve MOTİVASYON

HER GÜZEL ŞEY İYİ BİR ÖĞRETMEN İLE BAŞLAR

DİSİPLİN Mİ KURALLI YAŞAM MI

GİTMEDEN ÖNCE

ŞİDDET ÖĞRENİLEBİLEN SOSYAL BİR DAVRANIŞTIR

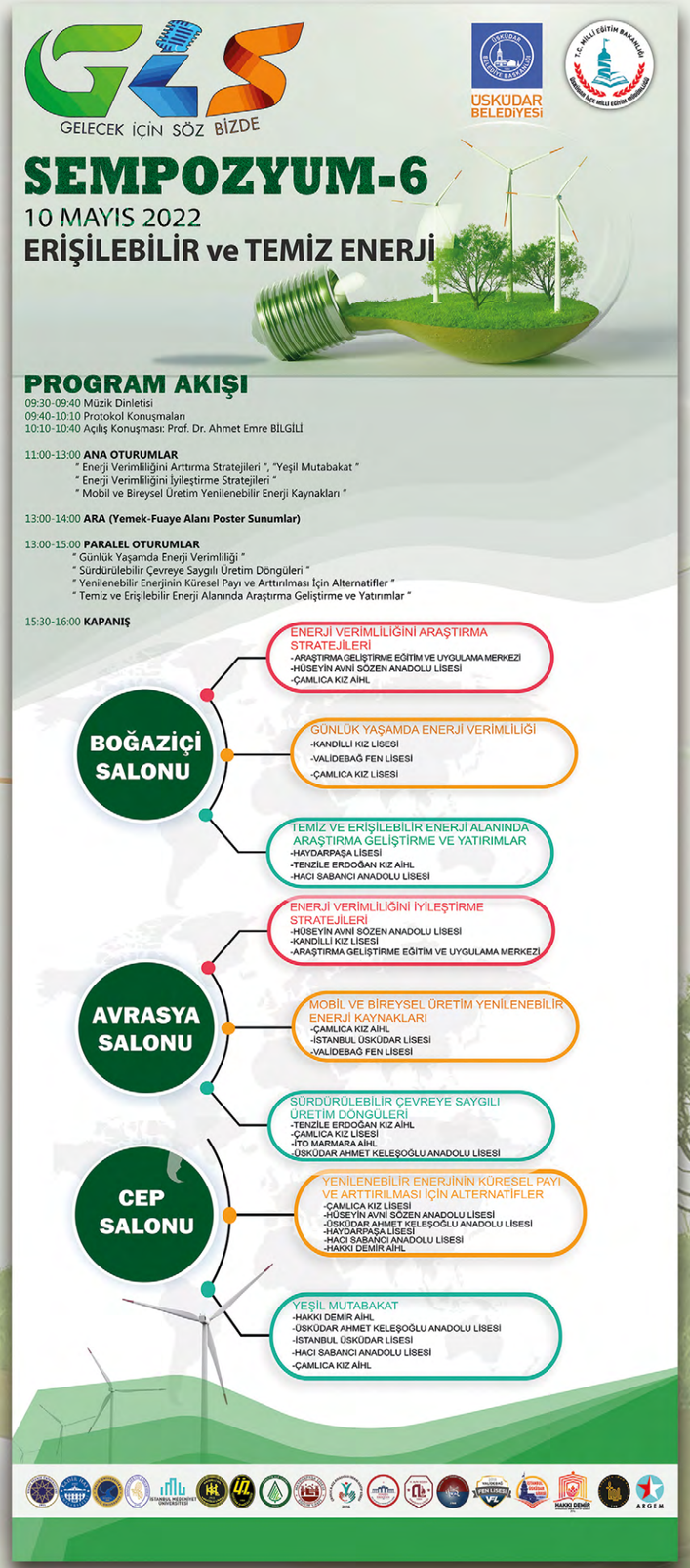

Editör

Fehmi GÜR

Kadim geleneğimizde eğitim kelimesi ile disiplin kelimesi arasında ciddi bir insicam vardır. Nasıl oldu ise eğitim ve disiplin arasındaki bu bağ, zamanla şiddet ile disiplin arasında bir bağ varmış gibi telakki edilmeye başlandı.

Milli Eğitim Bakanımızın sık sık kök problemlere vurgu yapması, 'kitleselleşmeye rağmen kaliteden ödün vermeden nitelikli eğitim' vurgusu bizi böyle hassas bir konuyu ele almaya cesaretlendirdi.

Biz de Mekteb-i Üsküdar olarak eğitimde disiplinin önemini ve eğitimde zaman zaman karşılaşılan şiddet olgusunu dosya konusu yapmayı uygun bulduk. Ve birbirinden kıymetli akademisyen, yazar, sanatçı ve uzmanın konu hakkında düşüncelerini bu sayıda sizler için hazırladık. Yaptığımız görüşmelerde eğitim için bu konuların ne kadar can alıcı, kimi zaman da can yakıcı olduğunu bir kez daha öğrenmiş olduk.

Hikmet Barutçugil, Prof. Dr. Uğur Derman, Prof. Dr. Nevzat Tarhan, Doç. Dr. Kübra Gürhan Yiğitbaşı, Erol Erdoğan ve Prof. Dr. Sinan Canan'a Mekteb-i Üsküdar olarak bu konuda kafamıza takılan soruları sorduk ve bizce çok doyurucu bir dosya ortaya çıktı.

İlçe Milli Eğitim Müdürümüz "Her Güzel Şey İyi Bir Öğretmen İle Başlar" yazısıyla bu sayımıza katkıda bulundu.

Elim bir trafik kazasında aramızdan ayrılan Prof. Dr. A. Haluk DURSUN'un 2019 yılında gerçekleştirilen "Gelecek İçin Söz Bizde" sempozyumunun açılışında yaptığı konuşmanın çözümlenmiş halini arkadaşlarımız bu sayı için hazırladı.

Yine hocalarımızın dosya konusu hakkında birbirinden kıymetli çalışmaları bu sayımızda (önemli bir bölüm olarak) yer alıyor.

Her zaman olduğu gibi ilçemizde yapılan faaliyetleri de bu sayıda sizlerin ilgisine sunuyoruz.

Keyifli okumalar...

MEKTEB-i **ÜSKÜDAR**

EĞİTİM ve KÜLTÜR DERGİSİ
Yıl: 6 Sayı: 25 / Yaz 2022

İmtiyaz Sahibi
Üsküdar İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü Adına
Sinan AYDIN

Genel Yayın Yönetmeni
Fehmi GÜR

Yazı İşleri Müdürü
Mine KILIÇ

Kapak & Grafik Tasarım
Zeynep KOCA

Yayın Kurulu
Mine KILIÇ
Ayşe YAZICILAR
Sema BEKİROĞLU

Proje Afişleri
Yasemin KUTLU

Bülten Fotoğrafları & Basın
Şerafettin GÜVENDİ

Baskı

Basım Tarihi: **Haziran 2022**

Yazışma İletişim
Mimar Sinan Mah. Dr. Fahri Atabey Cd. No: 21
Üsküdar Hükümet Konağı B Blok Kat: 1-2
mektebiuskudar@gmail.com
Yazarlar yazılarından sorumludurlar.

uskudarmem uskudarmem uskudar34mem

İÇİNDEKİLER

6 **Sinan AYDIN** — **HER GÜZEL ŞEY** BİR ÖĞRETMEN İLE BAŞLAR

8 **DİSİPLİN Mİ** KURALLI YAŞAM MI — **Uzmanlar Cevapladı** — NİTELİKLİ EĞİTİMDE **DİSİPLİN**

10 **Hikmet BARUTÇUGİL** — AKADEMİK EĞİTİM SANAT EĞİTİMİNİN GÖLGESİNDEDİR

12 Prof. Dr. **Uğur DERMAN** — ELE ALACAĞIM KONUYU ÖNCE ZİHNİMDE ŞEKİLLENDİRİRİM

14 Prof. Dr. **Nevzat TARHAN** — DİSİPLİN KAR YAĞIŞI GİBİDİR

16 Doç. Dr. **Kübra GÜRAN YİĞİTBAŞI** — AİLE EĞİTİM PROGRAMI "MEDYA ALANI" ÖNEMLİ BİR İHTİYACI KARŞILIYOR

18 **Erol ERDOĞAN** — GELİŞTİRMESİ GEREKEN DÖRT MELEKE

20 Prof. Dr. **Sinan CANAN** — MOTİVASYONUN EN ÖNEMLİ KAYNAĞI "NEDEN" SORUSUNUN CEVABIDIR

22 **Fehmi GÜR** — KIRMIZI **ELMA**

24 Prof. Dr. **A. Haluk DURSUN** — HATIRALAR VE HAFIZALARLA RUHANİYET ARASINDA DOĞRUDAN BİR BAĞ VAR

26 **Derya ATEŞ** — "ŞİDDET ÖĞRENİLEBİLEN SOSYAL BİR DAVRANIŞTIR"

28 Dr. **Mine KILIÇ** — **GİTMEDEN** ÖNCE

32 **Karani BEDİR** — İNSAN EĞİTİMİNDE **DİSİPLİN YAKLAŞIMLARI**

36 **Hatice Binnur AVAN DEMİRCİOĞLU** — **ANLAŞILMAK İÇİN** ANLAMAM LAZIM

38 **Mahmut Said CELAYİR** — **YİTİK BİR ŞİİR:** İNSAN ANSIZIN YORULUR!

42 **Sabahat ÖZGÖL** — **ALAEDDİN YAVAŞÇA** İLE 1 SAAT

46 ÖĞRETMENLİĞİN RUHU Vasfi Mahir Kocatürk "KONUŞMALAR" ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME — **Tuğba TATLI CÖMERT**

50 DUVARLARIN DİLİ OLSA DA KONUŞSA — **Gamze ÖZEL**

53 CAN DOSTUM FAHRUNNİSA'YA / DÜNYA HALİ — **Havva CEBECİOĞLU**

54 AYNAYA BAKMAK — **Hatice DÜLGEROĞLU**

57 ANASI ÖLEN MAZLUMDUR BABASI ÖLEN GARİBAN — **Erkan KAHRAMAN**

58 SİNEMA GÜNLÜKLERİ "WHIPLASH" — **Deniz SARIBUDAK**

62 ÜSKÜDAR FAALİYET BÜLTENİ — **Ayşe YAZICILAR**

ÇİZGİNAME

Ayhan KALAYCI

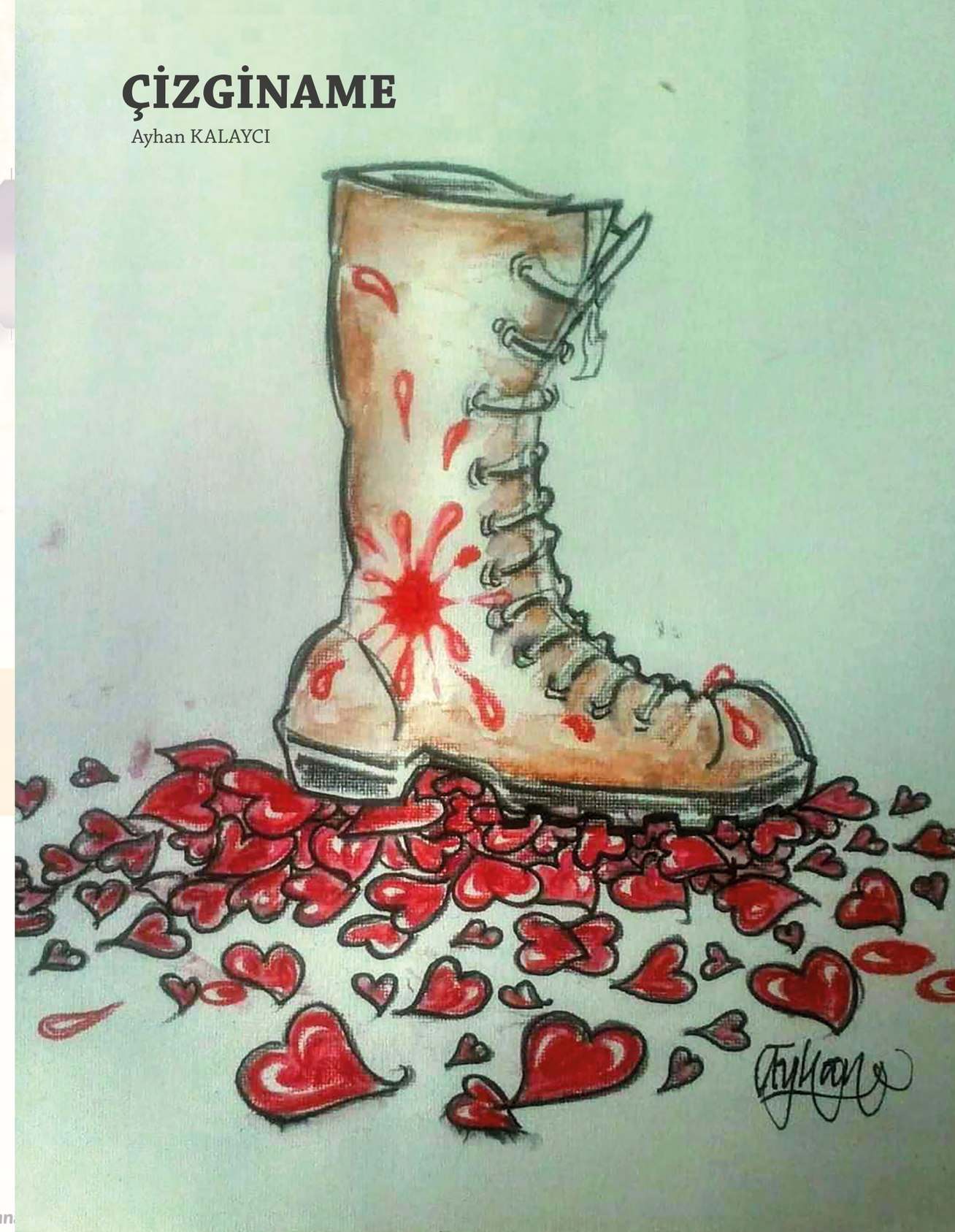

HER GÜZEL ŞEY İYİ BİR ÖĞRETMEN İLE BAŞLAR

Sinan AYDIN*

İnsanoğlunun yeryüzündeki mutluluğuna ve refahına uzanan mesleklerin hepsi muteber ve hepsi kutsaldır.

Maddeden başlayarak bitki ve hayvana doğru yükselen meslekler arasında, konusu eşref-i mahlûkat olan insana yönelenlerin itibarı ve kutsiyeti hiç şüphesiz daha yüksektir. Bununla beraber dünyada acaba kaç meslek, öğretmenlik kadar feyizli ve bereketlidir? Zira öğretmenlik, iki eşref-i mahlûkat arasındaki en hasbî ilişkilerin mesleğidir.

Modern öncesi toplumlarda, bugünden farklı olarak ilim, talep edene verilmiş ve bu nedenle öğrenciye "talebe" denmiş; bir hocaya talebe olmak için önce hoca tarafından talebeliğe kabul edilmek gerekli görülmüştür. Bu durum doğal olarak hocaların itibarını, olması gereken mertebeye yükseltmiştir. Modern dönemle birlikte ise yaygın ve örgün eğitim artmış, eğitim sistemi köklü değişimlere uğramış, öğrenci profili de öğretmen profili de değişmiştir. Hal böyle olunca, toplumun öğretmene ve eğitime bakışında da köklü dönüşümler yaşanmıştır.

Toplumların öğretmene ve öğretmenlik mesleğine verdikleri değer, o toplumun geleceğini belirleyen en önemli unsurlardan biridir. Merhum Nurettin Topçu Hocanın bu konudaki tespiti takdirlerinize sunuyorum: *"Bizim bütün tarihimiz, muallimin yükseltildiği devirlerde şan ve şerefle medeniyet ve ahlakın zirvelerine tırmanmış, muallimin alçaltıldığı devirlerde ise uçurumlara yuvarlanmıştır."* Singapur'a yaptığımız eğitim gezisi esnasında, Singapur toplumunun öğretmenlik mesleğini ne derece muteber bir meslek olarak algıladığına şahitlik ettik. Öyle ki belediye otobüsü arkasına **"Her Şey İyi Bir Öğretmen ile Başlar"** ifadesi yazılarak, meselenin önemine bu vasıta ile dahi vurgu yapma gayreti dikkat çekici idi.

Öğretmenin, eğitimin gerçek öznesi olabilmesi ve öğretmenden en yüksek verimin alınabilmesi için neler yapılması gerektiği üzerinde durmak toplumun tümü için vazifedir. Toplumun tümü, fert fert kendi çocukları için nasıl bir öğretmen istiyorsa, diğer bütün çocuklar için de aynı öğretmeni istemeli ve gayret göstermelidir. Aksi halde bu ülkenin çocukları için bundan başka bir ideal dar ve sevimsiz olur. Ayrıca bu konuda Devlet kurumları, üniversiteler ve sivil toplum kuruluşları projeler üretmelidir.

Öğretmenin ne bildiği, ne yaptığı ve neye önem verdiği eğitimi ve öğretimi geliştirmede güçlü bir etkiye sahiptir. Öğretmen yeterli olmadan bir ülkenin eğitim sistemi de yeterli olamaz. Siz neye yatırım yaparsanız yapın öğretmeniniz iyi olmadan eğitimde asla iyi bir netice alamazsınız. Yani, öğrenci başarısında asıl olan öğretmenin her yönü ile yeterliliğidir.

Öğretmenlik mesleğinin itibarsızlaştırılması, içerisinde bulunduğumuz geminin delinmesi gibidir. İtibarını yitirmiş bir öğretmenin öz saygısını da yitireceği mukadderdir. Öz saygısını yitirmiş bir öğretmenin saygın olması ve öğrencilerine karşı etkili olabilmesi oldukça zordur. Bu tablo derinleştikçe, giderek fasit bir daireyi doğuracaktır. Böylesi bir durum en temelde öğrencinin, yani neslin eğitimini, yani geleceğimizi olumsuz etkileyecektir. Bunun önüne geçmek, öğretmenlik mesleğinin itibarının artırılması ve eğitime verilen değerin tüm yönleri ile desteklenmesi ile mümkündür. Bu konu son derece ciddidir ve kaybedecek zaman yoktur.

> **"Tüm eğitimcilerin neslin geleceği için kaygılı ve dertli olması gerekir. Çünkü bu nesil bu memleketin ve bu milletin en önemli ihtiyacıdır."**
>
> - Fethi Gemuhluoğlu -

Rahmetli Fethi Gemuhluoğlu'nun *"Tüm eğitimcilerin neslin geleceği için kaygılı ve dertli olması gerekir. Çünkü bu nesil bu memleketin ve bu milletin en önemli ihtiyacıdır."* tespiti çok manidardır. Bu tespitten hareketle şunu da ifade etmek gerekir diye düşünüyorum: Mademki tüm eğitimcilerin, neslin geleceği için kaygılı ve dertli olması gerekiyor; o vakit, tüm toplumun da eğitimcilerin eğitimi ve itibarı için kaygılı ve dertli olması gerekmez mi?

* İlçe Millî Eğitim Müdürü

nitelikli EĞİTİMDE DİSİPLİN

HİKMET
BARUTÇUGİL

KÜBRA
GÜRAN YİĞİTBAŞI

UĞUR
DERMAN

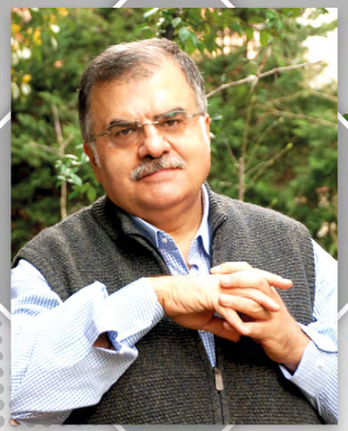

EROL
ERDOĞAN

NEVZAT
TARHAN

SİNAN
CANAN

? DİSİPLİN Mİ KURALLI YAŞAM MI

UZMANLAR CEVAPLADI

Ayşe YAZICILAR - Fehmi GÜR

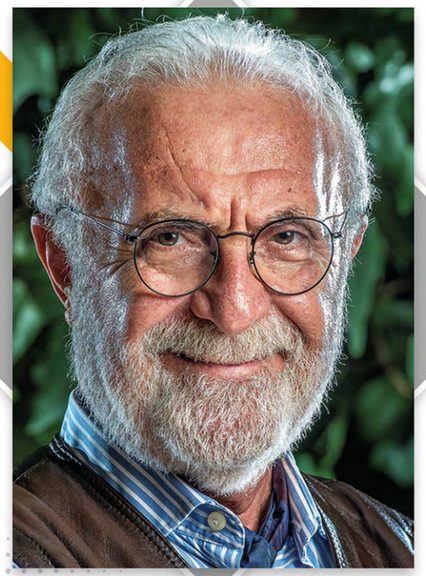

HİKMET BARUTÇUGİL

Ebruzen

AKADEMİK EĞİTİM **SANAT EĞİTİMİNİN** GÖLGESİNDEDİR.

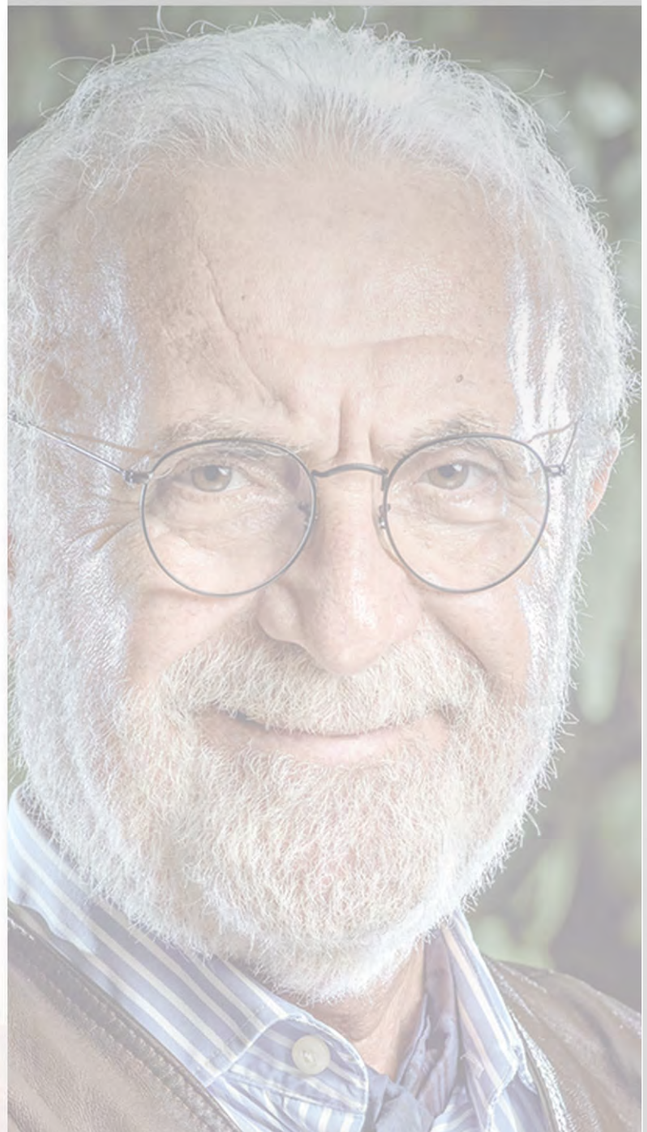

Akademik eğitim ile sanat eğitimi çok farklı iki eğitim boyutu. Sanat eğitimi akademik eğitimin -genelde- gölgesinde kalabiliyor. Sanat alanında süreklilik ve üretkenlik konusunda eğitimcilere tavsiyeniz ne olabilir?

Akademik eğitiminin anaokulundan üniversiteye kadar aldığımız bilgilerin bütünüdür. Ancak, müfredat adı verilen okul sistemimizin bütün çocukların ihtiyaçlarını karşılamakta ve başarılı olmalarında son derece yetersizdir.

Günümüzde bilgiye ulaşmak çok kolaylaştı, artık hepimiz aradığımız kaynağa anında ulaşabiliyoruz. Bu sebeple öğretmenlerin vazifeleri de kanaatimce değişmelidir. Otuz yılı aşkın öğretmenlik hayatımda talebelerime bir şeyler öğretmektense, öğreteceklerimi sevdirmeye gayret ettim. Seven öğrenci nasıl olsa öğreniyor.

Günümüzün genç insanı bir önceki nesil gibi düşünmüyor. Bu kural tarihin başlangıcından beri değişmedi. Aslında herkes bir dâhidir. Ama biz kalkıp kayısı yaratılmış birinin, daha fazla para getirir diye muz olmasını istiyoruz. O zaman muz olamayan talebe bütün hayatını beceriksiz olduğuna inanarak geçirir. Yeteneklerini hiç keşfedemeyerek, işe yaramaz olduklarına inanan robotlaşmış nesiller yetişirler.

Eğitim, gerçeklerin öğretilmesi değildir, düşünmek için aklın eğitilmesidir.
(Albert Einstein)

Şimdi başka bir dünyada yaşıyoruz. Yaratıcı, yenilikçi, eleştirel ve bağımsız olarak düşünebilen insanlara ihtiyacımız var. Bilim, hiçbir beynin diğeri ile aynı olmadığını söylüyor. Aynı ailede eşit şartlarla yetişen kardeşlerin

bile farklı olabileceklerini düşünmeliyiz. Akademik eğitim gereklidir ancak her çocuk için değil.

Sanat kelimesinden ne anlıyoruz? Allah "Her şeyi sanatla yarattım" diyorsa ilim, bilim ve var olanların hepsi sanatın içindedir. Bizim anladığımız Sanat "İlahi güzellik arayışıdır". Sanat eğitmeni sanatının hâl'ini *(tavır, cezbe)* yaşayan, hilm *(yumuşak huylu, manevi hastalıklardan korunan)* sahibi bir usta olmasının yanında talebesinin yeteneğini keşfetmesi ve yaradılış esmasını bulması için yardımcı olması gerekmektedir. Yakın gelecekte bugün var olan çoğu meslek yok olacak, fakat sanata, sanatkâra ve sanatseverlere olan ihtiyaç giderek artacaktır. Ayrıca sanatla uğraşmak muhteşem bir bilgisayar gibi çalışan beynimize, zaman zaman bir reset atmak gibidir, rest atılan bilgisayarlar gibi sanatla uğraşan beyinler de daha hızlı ve daha iyi çalışır. Osmanlı sultanlarının hepsi bir sanat ehliydi. Akademik eğitim her zaman sanat eğitiminin gölgesindedir.

PROF. DR.

UĞUR DERMAN

Hattat, Yazar

ELE ALACAĞIM KONUYU **ÖNCE ZİHNİMDE** ŞEKİLLENDİRİRİM.

Farklı alanlarda ve her birini titizlikle çalışarak ortaya koyduğunuz çok kıymetli eserleriniz var. Birbirinden farklı disiplinlerde çalışmak için şüphesiz güçlü ve istikrarlı bir iç disiplin gerekir. Nasıl sağlıyorsunuz bu iç disiplini?

Günümüz eğitimcileri ve öğrencileri bu vasfı kazanmak için nasıl bir yol izlemeli?

Ele alacağım bir konuyu önce zihnimde şekillendirmeye çalışırım. Eğer bu konu içimde bir ısınma yaratıyorsa, işi oluruna bırakmadan üstüne giderim. Böyle bir hâlet uyandırmayan konuları yazmaktan vazgeçerim.

Eğer içim ısındıysa, o konudaki yazılı ve sözlü birikimlerle temasımı artırmağa bakarım. Bu halde bile beni iten bir manzarayla karşılaşırsam gönlümün sıcak bakmasına aldanmayıp vazgeçme yoluna giderim.

Bunun aksi vârid ise, seçtiğim konuyu çalışmağa başlarım. Evvelce yazılmış olan kaynakları dikkate alır, gerekli okumaları yaparım. Bu konuda uzman olan kişilere müracaat ederek görüşlerini alırım. Netice beni tatmin ettiyse ve yeni ilave görüşler edindiysem kalemi kâğıdı elime alıp bunları satıra dökmeye başlarım.
İfade tatsızlığını önlemek için bir kelimeyi aynı paragrafta kullanmamanın çaresini ararım. Onun yerine aynı kelimenin eş manalısını tercih ederim. Seçtiğim kelimelerin ahengi de bu tercihte rol oynar, aslı olmayan uydurmalara yer vermem.

Fotoğraf: Mahir İz - Necmeddin Okyay - Süheyl Ünver - Uğur Derman

Yeterli bekleme müddetine ulaşınca, gözümden uzaklaştırdığım müsveddelerimi yeniden ele alıp çeki düzen vermeye çalışırım. Cümle düşüklüğü, ifade bozukluğu gibi hususları son defa olarak elden geçirip makalemi tamamlamış olurum.

Bir cümle kuramayıp sözlerini “İşte, yâni, şey...” gibi kelimelerle bitirmeye çalışanlar, başta Refik Hâlid Karay gibi dil ustalarının eserlerini okuyup ibret almalıdır. Mehmed Âkif Ersoy, Yahya Kemâl Beyatlı ve Faruk Nâfiz Çamlıbel misali şairleri de okurlarsa, kendi ifadelerini şiirleştirmiş olurlar ve güzel Türkçenin zevkine varırlar.

DİSİPLİN, KAR YAĞIŞI GİBİDİR.

PROF. DR.
NEVZAT
TARHAN

Üsküdar Üniversitesi
Kurucu Rektörü - Psikiyatrist

Bugünün çocuklarına nasıl bir disiplin ile eğitim vermeliyiz?

Disiplin kavramını günün şartlarında yeniden yorumlamak gerekir mi?

Disiplin denildiğinde bizim kültürde genelde askerî disiplin anlaşılıyor. Buyurgan, ayıp, yasak, günah duygularıyla oluşan bir otorite, baskıcı, zorlayıcı bir tabir olarak anlaşılıyor.

Disiplin kişinin yaşamında çok önemlidir. Öyle ki bir insanın hayatın kuralı olduğunu öğrenmesi adına disipline ihtiyacı vardır. Disiplin ise içinde sevgi olan bir disiplin olmalıdır. Disiplini çocuklarımıza öğretirken, kar yağışı gibi öğretmeliyiz. Kar yağışı nasıldır? Yavaş ve devamlı yağdığında tutar. Disiplinde de tutumlar, davranışlar, katı ve sert olmamalıdır. Bir gün var bir gün yok şeklinde olmamalı. Tutumlar annenin farklı, babanın farklı olmamalı. Bir gün yumuşak bir gün sert olmamalı mesela... Disiplin de kararlı, tutarlı ve devamlı olmalıdır. Kar yağışı gibi yavaş ve devamlı yağarsa karın tuttuğu gibi disiplin de yavaş ve devamlı olursa tutuyor yaşamımızda.

Disiplinde, sevgi ve disiplin dengeli bir şekilde olmalıdır. Sevginin olmadığı bir disiplin çocukta korku ve düşmanlık duygularını uyandırır. Sevginin olduğu ama disiplinin tutarsız olduğu ortamlarda ise çocuk daha çok mutsuz olur ve bağımlı olma adayı haline gelir. Sevginin ve disiplinin ikisinin de katı olduğu aileler de çocuklarda özgüven düşüklüğü gelişir, disiplin zayıf sevgi çoksa böyle durumlarda da isyankâr asi çocuklar olur. Duygusuz çocuklar ortaya çıkar.

Sevgi ve disiplin arasındaki dengeyi sağlayarak disiplin oluşturmamız gereklidir.

DOÇ. DR.

KÜBRA GÜRHAN YİĞİTBAŞI

Afyonkarahisar Valisi

BİLİNÇLİ MEDYA /DİJİTAL MEDYA KULLANIMI KONUSUNDA, **ÖĞRENCİLERİ YÖNLENDİRME SORUMLULUĞU** EN BAŞTA ÖĞRETMENLERİMİZİNDİR.

Bugün eğitimde disiplini etkileyen önemli faktörlerden biri de sosyal medya kullanımı.

Bu dünyada dijital dünyanın ve sosyal medyanın olumsuz etkilerini eğitim sürecinin lehine çevirmek söz konusu olabilir mi? Bu konuda neler söylemek istersiniz?

Eğitimde dijital dünyanın kullanımı konusunda eğitimciler, anne babalar ve öğrenciler olarak pandemi sürecinde önemli tecrübeler edindik. Bu süreçte, online platformların yüz yüze eğitim yapılamadığında bir imkân olarak kullanılması, dijital dünyaya ve bu mecralara yönelik çok daha fazla bilgi sahibi olmamız gerektiğini de gösterdi. Görebildiğim kadarıyla, gençler ve çocuklar dijital dünyaya daha alışkın ve aşina olduklarından, biz yetişkinler online eğitim süreçlerinde daha fazla zorlandık. Bununla birlikte, yüz yüze eğitimin yerini tutmayacak olsa da dijital teknolojilerin eğitim süreçlerine dâhil edilerek, yüz yüze eğitimle birlikte kullanımının hem eğitimciler ve hem de öğrenciler açısından yararlı olduğunu söyleyebiliriz.

Dijital araçların topyekûn biçimde iyi ya da kötü olarak değerlendirilemeyeceğini öncelikle vurgulamak isterim. Dijital dünyanın hangi ölçüde ve ne amaçla kullanıldığı, bu ortamlardaki risk ve tehditlerin farkında olunup olunmadığı en temel konu. Bilgiye erişimin çok kolaylaştığı ancak doğru bilgiyi seçmenin oldukça hayati hale geldiği bir dönemde yaşıyoruz. Medyadaki içerikleri analiz etme, sorgulama, yaşa uygun içerik seçimi, etik kullanım ve sanal ortamlarda başkalarının haklarına saygı konusunda bilinçlenmek giderek daha elzem hale geliyor. Medyayı doğru ve bilinçli kullanma eğitiminin ise çocukların ekranla tanışma yaşının giderek düştüğünü göz önünde bulundurduğumuzda önce ailede başladığını söylemek gerek. Ancak eğitimdeki bilinçli medya/dijital medya kullanımı konusunda, öğrencilerini yönlendirme sorumluluğu en başta öğretmenlerimizin. Bu bakımdan özellikle okul öncesi ve ilköğretim çağı olmak üzere tüm öğretmenlerimizin dijital dünyanın sunduğu fırsat ve tehditlerden mutlaka haberdar olması, teknolojinin doğru ve etkin kullanımında model olabilmesi ve bu konuda öğrencilerine ve ailelere rehberlik edebilmesi gerekir.

Ekran kullanım sürelerinin pandemi sonrası büyük bir artış gösterdiği bir gerçek. Ekranlara gereğinden fazla maruz kalmanın çocuklarda dikkat, konsantrasyon, dil gelişimi ve sosyal/fiziksel gelişim problemlerine sebep olduğu da biliniyor. Ancak ekran süresi belirlenirken, ekranı hangi amaçla, ne şekilde kullandığınız önemlidir. Bununla birlikte teknolojiyi eğitimde kullanmanın öğrenmeyi desteklediğini gösteren araştırmalar da bulunuyor. Bu bakımdan, eğitimde dijital araçların öğrencilerde öğrenmeye yönelik olumlu tutum ve motivasyon geliştirme, bilgiyi farklı formatlarda edinme ve kullanma, farklı duyulara seslenebilme açılarından olumlu faydaları olduğu kabul edilmektedir. Kısacası, dijital teknolojinin, sosyal medyanın çocukların gelişim durumlarına göre hangi şekilde, ne ölçüde eğitime katılacağı önem kazanıyor.

Yaşadığımız dünyada çocukların eğitimde de teknolojiden faydalanmalarıyla birlikte; mahremiyet, gizlilik, kişilik hakları/ihlalleri ve siber zorbalık gibi konulara karşı aşılanması, bilinçlenmeyle olur. Bu noktada öğretmenlerimizin hassasiyeti her zamankinden daha da çok kıymetli.

Disiplin kavramından, çocuklarımıza olumlu ve olumsuz davranış biçimlerini ve bunların sonuçlarını anlatmayı, izah etmeyi anladığımızda; pek çok anne babanın hala yabancısı olduğu dijital dünyada, çocuklarımıza rehberlik yapacak kişiler olarak öğretmenlerimize ne kadar gereksinim olduğunu bir kez daha hatırlamak gerekiyor. Çocuk ve gençlerin aşina olduklarını düşündükleri bu dünyada, hangi mecra ve platformlardan nasıl faydalanmaları ve hangi davranışlardan kaçınmaları gerektiğine ilişkin önemli bir rehberlik ve örneklik ihtiyaçları bulunuyor.

Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı olarak bu konuda ailelerimize rehberlik edebilecek önemli bir çalışmamız bulunuyor.

2012 yılında hazırlanan Aile Eğitim Programımız içerisinde bulunan "Medya Alanı" bölümde yer alan; "Medyayı Tanımak, Medyayı Kavramak, Bilinçli Medya Kullanımı ve Aile ve İnternet" modüllerimiz, dijital çağda medya okuryazarlığına yönelik ailelerimizin bu alandaki ihtiyaçlarını karşılayacak önemli bilgiler içeriyor.

Bugüne kadar 2,5 milyona yakın vatandaşımızın ücretsiz olarak faydalandığı Aile Eğitim Programı'mıza, *www.aile.gov.tr* ***adresimiz üzerinden kolaylıkla ulaşılabilir.***

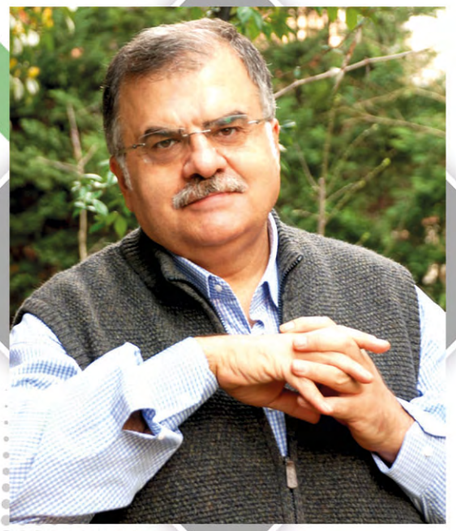

EROL ERDOĞAN

Araştırmacı, Yazar

ŞU DÖRT MELEKEMİZİ GELİŞTİRMEK ZORUNDAYIZ

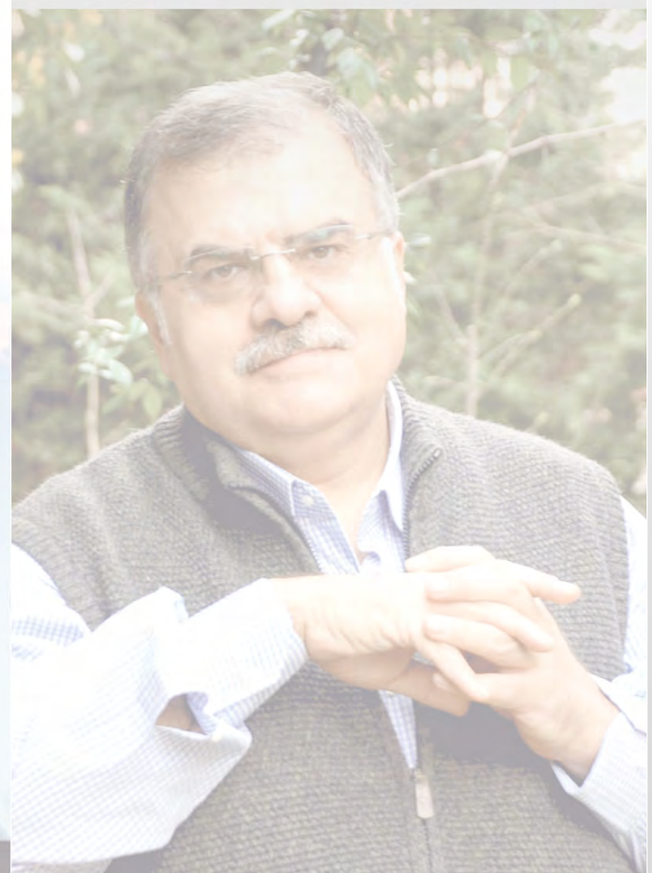

Eğitimin önündeki en büyük engellerden birinin "yargılamak" olduğunu biliyoruz fakat istemeden de olsa yargı dili kullanmaktan vazgeçemiyoruz. "N'apsak Bu Gençleri?" demekten, onları yargılamaktan kurtulmak için neler yapmalıyız?

Yargılamak, mükâfatlandırmak, cezalandırmak gibi "son işlem" anlamına gelen tutum ve davranışlardan önce; anlamak, araştırmak, sormak, gözlemlemek, sebepler üzerine düşünmek gibi çabalarımız olmalıdır. Böyle yaparsak, tekrarlanan yanlışları önlemede işimize yarayacak bilgilere ve tecrübelere sahip oluruz.
Yargılamak, suçlamak, cezalandırmak yerine çözüme dönük bir yöntem izleyebilmemiz için bazı hasletlerimizi güçlendirmeliyiz.

İlki meraktır. Doğuştan sahip olduğumuz merak duygusu okumak, araştırmak, düşünmek ve öğrenmenin kaynağıdır.

İkincisi sevgidir. Seversek yok etmeyi değil yaşatmayı, öteki yapmayı değil kazanmayı tercih ederiz.

Üçüncüsü iyinin gücüne inanmaktır. Günümüzde insanlar kötünün güçlü olduğuna inanıyor, kötüyü öne çıkarıyor, kötünün kötülüğünü sıkça anlatıyor. Kötülüğü azaltmanın yollarından biri de iyiliği yaşamak, anlatmak, yaymaktır. İyiliklerin çoğalması, kötülüğün azalmasını sağlar. Hakikatin kendine özgü etkisi, letafeti, rayihası, gücü vardır.

Dördüncüsü hakikatin sahibi değil muhatabı olduğumuzun ayrımında olmaktır. İnsan kendini hakikatin sahibi sandığında öğrenme serüveni sona erer, bilgisi donuklaşır, tecrübesi eskir, etkileşimi ve hikmeti değil tahakkümü tercih eder.
Bu dört melekemizi geliştirirsek sadece çocuklar ve gençleri değil, kadını, göçmeni, yaşlıyı, ötekiyi yargılamadan önce anlamayı seçeriz. Bunlardan sonra yargılama hakkımız doğar. Yargılama esnasında da kendimizi "yargı" yerine koymamalıyız.

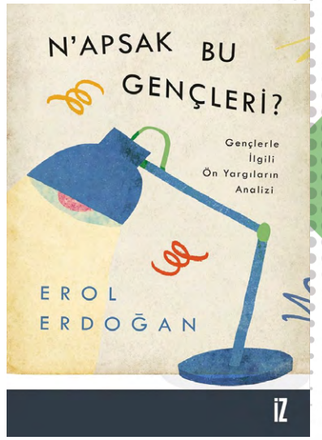

Bugünün öğrencilerine nasıl bir disiplin ile eğitim vermeliyiz? Disiplin kavramını yeniden yorumlamak gerekir mi?

Bir kelimenin başlangıç anlamından farklılaşarak yeni bir anlama evrilme süreci, toplumun kelimenin evrenine dair anlayışını ve değerlerini de ortaya koyar. "Bir toplulukta geçerli olan yasa ve kurallara titizlikle uyulması durumu" gibi bir anlamda olan "disiplin" kelimesinin okullarda katılık, sertlik, ceza gibi anlam daralmasına uğraması, eğitimdeki kuralların niteliğine dair yaklaşımımızı ortaya koymaktadır. "Disiplin Kurulu" denilince neden aklımıza "ceza-müeyyide" geliyor? Bir toplulukta düzenin sağlanması için "ceza" gerekebilir ama en son düşünülmesi gereken bir çaredir.
"Çocuk büyütmek ile çocuk yetiştirmek arasındaki fark" tartışmalarında, benim tercihim yaşayıcı ve anlatıcı rehberlikle büyütmek ve yetiştirmek şeklindedir. Yaşantımız, üslubumuz ve anlatışımızla çocuğa rehber olmalıyız, yetiştirici bir iklim oluşturmalıyız, ceza ve mükâfat dengesini kurmalıyız, kuralları muhataplarla birlikte belirlemeliyiz. Disiplin ve düzeni oluştururken, insanın psikolojik ve sosyal gelişim evrelerine dair bilim, din ve kültürün rehberliğinden yararlanmalıyız.

Dayağın cehennemle, sevgi ve saygının cennetle ilgili olduğunu kavrarsak, işimiz kolaylaşacaktır. "İyi ama suçlu cezasız mı kalsın?" serzenişine cevabım şudur: Marifet suçun işlenmemesini sağlayacak bir düzen ve iklim inşa etmektir. Suçun cezasını da ilgilisi versin, bütün toplum değil.

PROF. DR.
SİNAN
CANAN

Eğitimci, Yazar

MOTİVASYONUN EN ÖNEMLİ KAYNAĞI **"NEDEN"** SORUSUNUN CEVABIDIR.

Eğitimde iç disiplin ve motivasyon birbirini besler, büyütür. Peki insanın motivasyon sistemi neye bağlıdır? Sizin tabirinizle "yeni dünyanın cesur insanı" olmaya talip eğitimci ve öğrenciler öz disiplinini nasıl sağlayacak?

Motivasyon, insanın bir hedefe ulaşmak için yolda karşılaştığı engelleri aşmasına yardım edecek itici gücü anlatan bir terimdir. Motivasyon aynı zamanda, ilgi ve heyecandan farklı olarak sürekli ve kendi kendini besleyen bir harekete geçiricidir. İlgi, dış ortamdaki herhangi bir değişikliğe karşı hızla odak değiştiren bir özelliğimizdir ve ilgimizi birçok şey hızla kendine çekebilmesine rağmen "ilgilenmek" bir konuda uzun süre motive olmayı çoğu zaman sağlamaz. Heyecan, ilgiyi cezbeden bir konuda duygusal olarak belirli bir hareketlilik yaşamakla ilgilidir; bu hareketlilik insanı çeşitli şekillerde harekete de geçirebilir. Fakat heyecanın da ömrü ve menzili kısadır. Ödülle ve başarıyla beslenmediği taktirde kısa sürede sönümlenir ve harekete geçirici gücünü yitirir. Öte yandan bunların hepsinden kuvvetli olan motivasyon duygusu, devamlı bir güçtür ve insana hedefe doğru ilerleme yolunda engelleri aşma gücünü sağlar.

Motivasyonun en önemli kaynağı "neden" sorusunun cevabıdır. Hepimizin ve şimdi çocuklarımızın da okulda zorlu ders konularını anlamaya çalışırken "bu bilgiler benim ne işime yarayacak?" sorusunu sıklıkla sormaları aslında "bunu neden öğrenmeliyim?" sorusu ile eş anlamlıdır.

İnsan zihni, bilgi ve deneyimleri birbirine bağlama yeteneği anlamına gelen "akıl" melekesi sayesinde "nedensiz" ve "anlamsız" iş göremeyen bir zihindir. Bundan dolayı bir hedefe doğru ilerlemesi için, nedene, yani motivasyon kaynağına ihtiyaç duyar. Neden ne kadar büyük, kapsayıcı ve duygusal olarak harekete geçirici ise, motivasyon da o derece kuvvetli olacaktır.

Özellikle öz-disiplin gibi kişinin kendi kendini belli bir alışkanlıklar dizisiyle donatması gibi süreçlerde motivasyon en önemli faktördür. Mesela kötü alışkanlıkları bırakmak çok zor olsa da ölüm ve ciddi hastalık tehlikesi gibi zorlayıcı bir "neden" söz konusu olduğunda, o alışkanlıkları değiştirme oranı da artar. Hayatımızda iyi olduğunu bildiğimiz birçok alışkanlık ve davranışı yerleştirememememizin ana sebebi, bu davranışların sonuçlarına dair ikna edici nedenlere sahip olmamamızdır.

Motivasyonun, yani "neden" sorusunun cevabının en verimli kaynağı ise "hikâyeler"dir. İnsan zihni hikâyeler ile çalışır ve doğru hikâyeler, gerçek yaşam örnekleri, düşünce deneyleri ve anlatılar, bizi birçok konuda ileri düzeyde motive edebilme gücü taşırlar. Bu nedenle masallar, kıssalar ve anlatılar, tarih boyunca insan "terbiye"sinin en önemli araçları olagelmiştir.

kırmızı ELMA

Fehmi GÜR *

Tarihî sokaklardan okula doğru yürürken sahaf dükkânının camında yazılı duran *"Sökün Sahte Su Borularını, Ev Ev MERHAMET ŞEBEKESİNİ KURUN!"* cümlesi dikkatini çekmiş, MERHAMET kelimesini düşüne düşüne okula gelmişti.

Dört ders bir solukta geçti. Koridorda biraz oyalandı...

Öğretmenler odasına girdiğinde hararetli bir sohbetin içinde buldu kendini.
Konu, *"Ankara'da özel bir okulda, sınıfta dans ederek yüzünü tuttuğu öğretmeniyle alay eden öğrencinin görüntüleri idi. Herkes haklı olarak tepki gösteriyordu."* Neden öğretmenin rolü önemsizleştiriliyordu. "Değeri neden bilinmiyordu öğretmenin!"

Öğrenciler öğretmenlerinin kıymetini neden bilmiyordu. Hâlbuki herkes öğretmenini iyi bir şekilde hatırlardı. "Hatırasında" öğretmeninin müstesna bir yeri vardı ama öğretmenin hatırı sayılmıyordu. Sıkıntının kaynağı neydi?

-Üstadım, eminim öğrencileriniz sizi hiç unutmaz. Gerçi her insan ilkokul öğretmenini unutmuyor değil mi? Hatırlanan en önemli şeylerden biri ilkokul öğretmeninin ismi değil midir? Peki ya sizin ilkokul öğretmeniniz... Kırk yıl olmuştur değil mi?

* İlçe Millî Eğitim Şube Müdürü

...

Değerli hocam bu soruların daha doğrusu bu konuların cevabı çok derinlerde. Bakın "herkes" ilkokul öğretmeninin ismini hatırlamaz.

BEN HATIRLAMIYORUM...

Köşeleri yıpranmış kahverengi masanın arkasında duran sandalyede oturan -evet! bunları hatırlıyorum- ilkokul öğretmenimin ismini hatırlamıyorum...

Öğretmenimin ismini hatırlamıyorum ama masasında duran parlak –maddi durumu iyi olan arkadaşımın getirdiği- kıpkırmızı elmayı hatırlıyorum. Ben ondan önce ve ondan sonra öyle parlak ve güzel bir elma görmedim.
Abarttığımı düşünüyorsan yanılıyorsun.
Sadece elmayı değil, başka şeyleri de hatırlıyorum...

Mesela **içi içine sığmayan bir çocuk** olduğumu da hatırlıyorum.
İyi arkadaşlarımın olduğunu hatırlıyorum.
Çok güzel koştuğumuzu hatırlıyorum.
Eskiciden çıkmış gibi duran sıralarımızı hatırlıyorum.

> *Sen sen ol sakın ha öğrencilerinle arana kırmızı elma girmesin ve bütün öğrencilerine en güzel şekilde hitap et!*

Sınıftaki tozu, odun sobasını, bıyıkları "kaba" babacan hademeyi hatırlıyorum.
Ama kusura bakmayın ben öğretmenimin adını hatırlamıyorum...
Kara önlüğü hatırlıyorum.
Kara lastiği hatırlıyorum.
Kara tahtayı hatırlıyorum.
Kara kalemi hatırlıyorum.
Bana hoşuma gitmeyen bir şekilde hitap ettiğini hatırlıyorum ama öğretmenimin adını hatırlamıyorum... *(Bana nasıl hitap ettiğini şimdi bile sizlere söylemekten utanıyorum.)*

Cin Ali'yi, Susam Sokağı'nı hatırlıyorum ama öğretmenimin adını hatırlamıyorum.
Neden mi hatırlamıyorum?
Onun cevabı çok "zor" hocam... **İçi içine sığmayan çocuklar** merhametle eğitilse belki...
Ama şunu söyleyebilirim; Sen sen ol sakın ha öğrencilerinle arana kırmızı elma girmesin ve bütün öğrencilerine en güzel şekilde hitap et!

Ha son olarak kulaklarımın kızarıklığını da iyi hatırlıyorum...

Öğretmenler odasına çöken sessizliği çalan ders zili bozdu. Öğretmenler beklenmedik bu cevap karşısında sırtlarına ağır bir yük almışçasına sınıfın yolunu tuttular. Öğretmenler odasında soru soran öğretmen sınıfın kapısını açtığında öğrencilerine her zamankinden farklı gülümsedi. Öğrenciler ise her zamanki güzellikleri ile öğretmenlerine bakıyordu. Öğretmen isminin gerçekten unutulmaması için tebeşiri eline aldı...

HATIRALAR VE HAFIZALARLA RUHANİYET ARASINDA DOĞRUDAN BİR BAĞ VAR

Bu makale, Üsküdar İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü tarafından 2019 yılında gerçekleştirilen "Gelecek İçin Söz Bizde" sempozyumunun açılışında, elim bir trafik kazasında kaybettiğimiz dönemin Kültür ve Turizm Bakan Yardımcısı Prof. Dr. A. Haluk DURSUN'un açılış konuşmasının çözümlenmiş halidir. İstifadelerinize sunarız.

Peki niye Hakkari'de değilsin de buradasın sorusu olabilir. Buranın yeri ayrı, yani kendi hakkım için, kaprisim için Üsküdar'dan gelen bir teklifin reddedilmesi Üsküdar'ın ruhaniyetine aykırıdır.

Üsküdar'ın ruhaniyetine aykırı fakat burada başka bir şey size söylemek istiyorum: Üsküdar'da okuyorsunuz. Başka bir yerde oturuyorsunuz ama sonuçta Üsküdar'a bir şekilde değdiniz. Üsküdar size değdi. Üsküdar ile bir şekilde yolunuz kesişti.

Şimdi yapılacak olan şey doğru, öncelikle kentin ruhu kelimesi doğru. Ama önce kentin cismini merak etmek. Cismi tanımadan ruhu tanımak meratibe aykırı yani silsileye uygun değil. Önce cismi yani maddi tarafını tanıyacaksınız ki sonra ruhuna -eskiler derununa aşina olmak derler- aşina olacaksınız. Ben entelektüel, ben şehir, ben kültür diyeceksem şiirsiz, hele İstanbul için, hele Üsküdar için, asla şiirsiz olmaz.
İkincisi müzik, çünkü şiirle müzik birbirine bağlı. Bestesi de arkasından mutlaka geliyor olması lazım. Hüseyin Rahmi öyle mesela. Kimi okumazsam olmaz Üsküdar'ı anlamak için derseniz mesela. Bir sürü insan var Üsküdar'ı anlamak için. Allah rahmet eylesin son zamana kadar birkaç kişi Üsküdar'ı çok güzel anlatan canlı örnek olarak duruyorlardı. Bunlardan bir tanesi Ahmet Yüksel Özemre'dir. Ahmet Yüksel Özemre'yi okumadan Üsküdar'ı anlamak mümkün değil.

> *Lisan önemli demiştim, Ahmet Rasim şöyle tarif ediyor:* ***İstanbullu mu, Üsküdarlı mı diye arkanızdan çağırma şeklinden anlarsınız diyor.***

Bir tanesi çok az yazdı, belki de nerdeyse yazmadı ama kendisiyle bir dizi sohbet yaptım ve yine müziksiz yapmadık. O, bendirini, neyini, kudümünü alarak geldi ve ona göre davetler yaptık: Nezih Uzel'dir. Üsküdarlı Nezih Uzel'in birinci long play'ini Paris Büyükşehir Belediyesi, Jacgues Chirac tarafından bastı. Biz yıllar sonra, Jacgues Chirac'tan sonra öğrendik. Şimdi bu tür insanların aranması, bu tür insanların bulunması... Peki, onlar yok artık, kimler olabilir? Örnekleri de var, aklıma gelen birkaçını hemen söyleyeyim: Saadettin Ökten, Uğur Derman, Çiçek Derman'la beraber olmakla daha da güzel olur. Bir Üsküdarlı, bir eski İstanbulluyu bulmak bana göre bu ruhu aramaktan daha önemli çünkü bunlar da gidiyorlar. Bu insanlar da kaybolacağı için artık bir daha ruhunu arayacağım derken yaşayanı elden ve gözden kaçırıyorsunuz.

Lisan önemli demiştim, Ahmet Rasim şöyle tarif ediyor: İstanbullu mu, Üsküdarlı mı diye arkanızdan çağırma şeklinden anlarsınız diyor. "Çok pardon" diye çağırmazsınız, bunu da ben söyleyeyim. Çok pardon diye çağırmak modası var, çok pardon, ne çok pardon, n'oldu da çok pardon. Bunun Türkçesi var: "Bakar mısınız?", "Affedersiniz!"

Mesela Nevmekan'da hatıranız oluştukça bir süre sonra orayı artık arayarak gitmek, orayla ilgili bir hatıra oluşturmak sizin için mümkün olabilir. Orada bir dost ile beraber kahve içmek, çok zor bir sınavda orada ders çalışmak, sonra o sınavdan iyi not almak gibi hatıralar ve hafızalarla ruhaniyet arasında doğrudan bir bağ var. Yani hafıza olacak, hatıra olacak, ruhaniyet arkasından gelecek ve bulacak.

Üsküdar bu bakımdan bana göre hatta Eyüp'ten bile ruhaniyeti, hafızası, hatırası olmak şartıyla önemli bir yer; yani bu kelimeye çok uygun bir yer.

Özbekler Tekkesi'nin olduğu çevre, hatta Sultan Tepesi ile beraber bakıldığı zaman bunu koruyan yerlerden bir tanesi, Aziz Mahmut Hüdai Dergâhı ve civarı... O ruhaniyeti orada belli zamanlarda hele Ramazan'da daha çok hissedersiniz. Sandıkçı Dergâhı var aşağıda, Ahmediye'nin etrafındaki dergahların ruhaniyeti daha fazla oluyor.

Üsküdar'ın en güzel mor salkımları ve güzel erguvanları diye ilçe milli eğitim müdürlüğü veyahut belediye sadece liseli gençler arasında fotoğraf yarışması yapabilir. Gidin İstanbul'un en güzel mor salkımını, İstanbul'un en güzel erguvan ağacını, Üsküdar merkezde olmak üzere seçin, fotoğraflayın ve bize gönderin şeklinde bir şey yapabilir. Ya da Üsküdar'da ve eski İstanbul'da niye mor salkımlar servi ağacının etrafına dolandırılmış, bu tercih niye sorusu ve servi ağacına dolanan bir mor salkım Üsküdar'da hala kaldı mı araştırması yaptırılabilir.

İlçe Milli Eğitim Müdürlüğü, Kaymakamımız ile Belediye Başkanımızın bu programda beraber olmaları doğruları bir araya getirmiş. Doğrular ne kadar çok bir araya gelirse hayrı, hasenatı ve mahsulatı o kadar fazla olur. Gençler, size doğru bir örnek gösterilmiş oldu. Doğru arkadaş çok önemli, doğru arkadaş seni anlıyor mu bu çok önemli. Anlamazsa arada kalırsın. Onunla beraber bu şehri, Üsküdar'ı, işte Bağlarbaşı'nı gezmeye başlamak; not almak mutlaka not almak ve bütün bunları tamamladıktan sonra nuru hissetmeye çalışmak, hâlâ geç kalmış sayılmazsınız.

**Konuşma Kayıt: Sinan AYDIN / Üsküdar İlçe Milli Eğitim Müdürü*
Transkripsiyon: Ecranur ÇAPAR

“ŞİDDET ÖĞRENİLEBİLEN SOSYAL BİR DAVRANIŞTIR”

Derya ATEŞ *

“Şiddet” hepimizin tanık olduğu ve eminim hepimize de tanıdık gelen bir kavram.

Gün geçmiyor ki, şiddet ve türevleri ile ilgili bir söze, davranışa, görüntüye ve eyleme rast gelmeyelim. Günlük yaşantımızın neredeyse bir parçası ve ne yazık ki vazgeçilmezi haline gelmiş durumda. Her ne kadar kişisel ve sosyal hayatımızda şiddet ve bileşenlerine karşı olsak da onun, yapanı, tanığı ya da mağduru olarak kendisini hayatımızdan çıkarmayı başaramıyoruz. Bir kısır döngü olarak istemediğimiz ve tercih etmediğimiz bir duygu, dürtü ve davranışla birlikte yol almak zorunluluğuna düşmüş gibiyiz. Bu bir tercihten öte zorunluk hali... Yazının başlığında da görüleceği üzere şiddeti öğrenilebilen ve dolayısıyla sosyal olarak tarif edilen bir davranış olarak niteliyoruz. Kaynaklarda da şiddet benzeri şekillerde tanımlanıyor. Örneğin; Kubbealtı Lugatı Türkçe Sözlüğünde şiddet, “Bir güç, hareket veya kuvvetin derecesi”[1] olarak tanımlanıyor. Bu tanımı toplumsal hayatın içerisine taşıdığınız zaman karşınıza herhangi iki veya daha fazla canlı ilişkisindeki orantısızlık, dengesizlik ve eşitsizlik ortaya çıkıyor. Yani bir biçimde bir ilişkinin taraflarından biri ya da birilerinin bir olumsuzluk-dengesizlik yaşamış olduğunun resmi çiziliyor. Bir başka kaynakta ise şiddet, “Öfke, kızgınlık, düşmanlık gibi duyguların nesnelere veya insanlara karşı zor kullanarak uygulanması” bir başka deyişle “Saldırganlık”[2] olarak tarif ediliyor. Yani şiddet sosyal bir problem olarak karşımızda duruyor. Meseleyi “Kültürel olarak meşru görülmeyen davranışlar”[3] olarak sosyo-kültürel bakımdan tanımlayan yaklaşımlar da tabii ki mevcuttur. Kültürü toplumsal yapının bir parçası olarak düşündüğümüzde “Şiddet” probleminin tanımının da çözümünün de sosyolojik bir çerçeve içerisinde yapılması gerektiğinde hemfikir olmalıyız. En başta ne iddia etmiştik, şiddet öğrenilebilen sosyal bir davranıştır. Eğitim perspektifi açısından

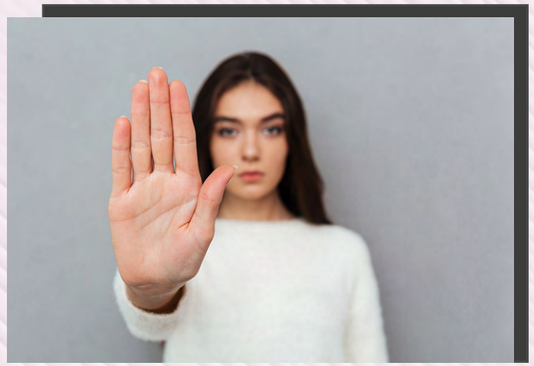

bu sosyolojik sorunu nasıl analiz edebiliriz?
Bize göre şiddetin önüne geçebilecek en önemli araç eğitimdir. Ancak bireysel ve toplumsal eğitimin süre ve nitelik olarak artırılması ve bu yönde farkındalıklar oluşturulması şiddet sarmalını küçültebilir. Burada tekrar tekrar kavram tanımlamasına gitmeyeceğiz. Hepimizin bildiği gibi eğitim, kabaca bir davranış değişikliğidir ve bu değişim beşikten mezara kadar devam edecek bir süreci kapsar. Bu açıdan hem örgün hem de yaygın eğitim yöntemleriyle toplumsal bilinç artırılabilir. Hayata yeni gözlerini açmış bir bireyi düşünelim, ilk bakışta temel etken aile gibi görülecek fakat biraz daha dikkatli baktığımızda bireyin eğitiminde yani değişim ve dönüşümünde toplumun bütün kesim ve kurumlarıyla var olduğu fark edilecektir. Şiddet özelinde eğitimin birey üzerindeki etkisinin yalnızca aile ile sınırlı olmadığı görülecektir. Yapılan birtakım çalışmalar her ne kadar genetik faktörlerin de şiddet üzerine etkili olduğunu söylese de bu durum çevre faktörünü ortadan kaldıracak bir mahiyet taşımamaktadır. Aslında bu bağlamda bireyi bütün bir toplumun iddiasını üzerinde taşıyan özne olarak tanımlayabiliriz. Tam bu kısımda bize düşen Malcolm X’in dediği gibi bir tavır takınmaktır. “En iyi nasihat iyi örnek olmaktır.” Böylece istediğimiz ortak hedefte bireylerin oluşturduğu bir toplum meydana getirilebilir.

> “Her türlü hak gaspı, yoksunluk ve adaletsizlik de psikolojik olarak zaaf oluşturduğundan şiddet çerçevesinde değerlendirilebilir.”

Şiddet-şiddet mağduru denilince yalnızca belli bir canlı, cinsiyet, meslek grubu ya da yaş kategorisi akla gelmemeli. Şiddet herkes ve her canlı için aynı derecede kötü ve olumsuz bir davranıştır. Şiddeti yalnızca zor kullanmak ve fiziksel bir çerçeve ile sınırlamak da doğru değildir. Her türlü hak gaspı, yoksunluk ve adaletsizlik de psikolojik olarak zaaf oluşturduğundan şiddet çerçevesinde değerlendirilebilir.
Dolayısıyla şiddet kimden gelirse gelsin, her ne şekilde olursa olsun yadırganmalı ve insanlık camiasının dışına atılmalıdır. Toplumun her kesiminde, sosyal ve kamusal yaşamın her alanında topyekûn olarak şiddete karşı bir tavır sergilenmelidir. İlkeli bir şekilde şiddet reddedilmeli ve toplumsal hafızadan çıkarılmalıdır.

* *Taylan Doğuer İlkokulu Sınıf Öğretmeni*

1 Ayverdi İlhan, Topaloğlu Ahmet, Türkçe Sözlük, Birinci Basım, İstanbul, Kubbealtı Lugatı, 2007, Şiddet Maddesi

2 Demir Ömer, Acar Mustafa, Sosyal Bilimler Sözlüğü, 6. Baskı, Ankara, Adres Yayınları, 2005, Şiddet Maddesi

3 Emiroğlu Kudret, Aydın Suavi, Antropoloji Sözlüğü, Ankara, Bilim ve Sanat Yayınları, 2003, Şiddet Maddesi

GİTMEDEN ÖNCE

"Nur topu gibi günlerin kanına girdim
Kutsal emaneti yedim bitirdim."

Necip Fazıl

Dr. Mine KILIÇ *

Şairin dilinde bize bağışlanan her gün "nur topu gibi". Güne değerini verense biziz, bizim düşünce dünyamız; o zaman bir kere daha gözden geçirelim kendimizi, yılgınlıkları bırakıp özümüzdeki değerleri yeniden parlatalım, "nur topu gibi günlerin kanına girmemek" adına.
Sözün kıymetinden başlamalı bu gözden geçirmeye...

Sadettin Ökten diyor ki:
"Ashab-ı Kiram'da âmâ vardır ama sağır yoktur. Eski büyüklerimiz, "İnsan kulağından zehirlenir." der. Göz dediğimiz hanenin, kapağı ile kontrolü sağlanıyor. Oysaki kulağın böyle bir kontrol mekanizması yok. Vahiy işitmekle zuhur ediyor. İşitme melekesinin ontolojik açıdan ne kadar mühim olduğunu oradan anlıyoruz."

Saatlerce susup gitmeye davrandıklarında kucaklaşarak "ne güzel bir sohbet oldu" diyen, gönül gözüyle konuşan dervişlerin hikayesinden sonra "söz değerli" ancak diyor Kemal Sayar: "Sözü israf eden bir çağda yaşıyoruz. O kadar çok konuşuluyor ki onca kelimenin içinden manalı kelimeyi seçmek zorlaşıyor."
Dinlediğimize ve söylediğimize dikkat etmek...
Kelimelerin idrakine varmak, kelimeleri rast gele değil seçerek kullanmak...

Ne sözü israf etmek ne de dinlediklerimizle zehirlenmek...

Modern çağın, insana tefekkür etmek için zaman da mekân da bırakmadığı günümüzde gözümüz ve kulağımız her daim meşgul, oysa "İnsanın en ekonomik kullanması gereken şey dikkatidir. Halbuki modern çağda dikkat har vurulup harman savruluyor. Kapitalist yaşam biçiminde dikkati azar azar tüketilen insanın aslî olana,
kardeşine, evladına, karısına, kocasına ayıracak dikkati kalmıyor.
...
Her yerde her an ulaşılabilir olduğunuzda insanların emrine hazır ve nazır oluyorsunuz. O zaman tefekkür ve derinleşme anları kayboluyor. Siz bir tarafta bir kitap okumaya çalışırken vız vız öten bir şey dikkatinizi dağıtıyor. Kapatsanız aklınız orada kalıyor. Bu modern zamanda
korkunç bir zihinsel sığlaşmayı beraberinde getiriyor."

Özetle hıza esir olmuş bir haz çağındayız.
Yazık ki evlerimiz artık uğultu bir değirmene benziyor, bu değirmenin içinden çıkıp tabiatın sesini dinlemenin onun ahengini duymanın bu geçici hazların çok ötesinde olduğunu anlatıyor Sadettin Ökten: "Eskiden akşam ezanından sonra bülbül dinlemeye gidilirdi. Eğer siz ruhunuzun ihtiyaçlarını karşılamazsanız, bir süre sonra mekanikleşirsiniz." diyor. Ruhu robotlaşmaktan kurtarmak, yaratılışın hikmetine dönük yaşamak yerine sistemin emellerine hizmet eder hale gelmesini engellemek bizim elimizde. Yavaşlamak, gerekli zamanda işi duvara asmak ve ruha "inşirah"ı yaşatmak...
Ve tabii bu noktada dikkatimiz kültürümüzün ve inancımızın dünyaya, doğaya bakışı; ne iken ne olduğumuz noktasında yoğunlaşıyor.
Yeşiller, çevreciler, doğaseverler...
Biz bu düşüncelerin neresindeyiz acaba?
"Yeryüzü insana mescit kılınmıştır, buyuruldu. Çok güçlü bir sembolizm var burada. Çünkü yeryüzü mescitse kutsaldır. Siz mescitte nahoş bir şey yapabilir misiniz? Yeryüzüne mescide gösterdiğiniz hürmeti göstermelisiniz."
Günümüz dünyasında mekâna, illa da şehirlere olan hassasiyetimizi bu anlamda bir gözden geçirsek, gördüklerimiz karşısında ezilir, yok oluruz.
Her geçen gün daha dar mekanlarda yaşamaya mahkûm edildiğimiz ya da kendimizi mahkûm ettiğimiz, her geçen gün doğadan uzaklaştığımız metropoller...
Şehir bir konfor alanı ancak ne kadar çok konfor arasanız o kadar özgürlüğünüzden feragat etmek zorunda kalırsınız.

Oysaki göğe bakmak, ufku genişletmek istiyor insan, hatta belki de Turgut Uyar'ın o güzel mısralarından mülhem şehirlerde "göğe bakma durak"ları olmalı, gökdelenlerin arasından göğe bakıp "inşirah"a erdiğimiz duraklar.
Yaşanabilir şehir nasıl olmalı derken, Farabi'nin sözleri de çok manidar: "Erdemli şehirlerin birinci özelliği insanın yardımlaşmasıdır." Yardımlaşmanın en basit biçimi de tebessümdür. "Ben nasıl var olacağım?" sorusunu cevabı da çok basit: "sadaka verdiğin, tebessüm ettiğin, aşkla çalıştığın anda varsın." Öyleyse Descartes'in meşhur: "Düşünüyorum öyleyse varım." sözünü; bir Müslüman olarak şöyle yorumlamalıyız: "Muhabbet duyuyorum, ö halde varım."
Bu noktada "Bu dünyaya var olmaya değil yâr olmaya geldik." düsturundan taviz vermeyen bir neslin evlatları olarak bize düşen "Yaşamak için yaşat felsefesi; ötekinin hayatını yeri geldiğinde kendi hayatının önüne koymayı, ötekiyle ilgili bir sorumluluk duygusu taşımayı" hayatın temel ilkeleri arasına koyabilmek
olmalı. Yani özetle bizim manevi dünyamızda yoğurduğumuz aza kanaatin, maddi varlığa değil insana verilen değerin kıymetlendiği şehirlerimiz olmalı. Yazık ki konfor alanları olarak gördüğümüz modern şehirlerde derin bunalımlar içinde insanlar...

"Hayatımın hizmet ettiği değer nedir? Hayatımın aktığı yön neresidir? Niçin yaşıyorum?" sorularının cenderesinde, hep imkansızı zorlamak isteyen modern insanın, çare bulamadığı ruhî arazları. Halden şikâyet, bulunduğu yeri beğenmeme hali... Öteler, görmediği yerler, olmadığı yerler, sürekli ulaşamadıklarının kederinde yüzü gülmeyen insanlar... Her geçen gün konforun arttığı, varlığın sadece paraya tahvil edilebilen şeylerle ölçüldüğü, "paraya tahvil edilmeyen her şeyin beyhude olduğu" günümüz dünyasında modern insanın
can sıkıntısı, bir anlam yükleyemediği dünyası var...
Ancak anlam, kendi kendine uğraşarak didinerek, alın teri dökerek, çaba harcayarak bulunması

* *Validebağ Fen Lisesi Müdiresi*

gereken bir şey. O anlamı bulmak adına her birimizin zihninde sorgulaması gereken: "Hayatın anlamını bulmak adına, kendimi bugünün şartlarında daha iyi ifade etmek için ne yapabilirim?" sorusudur. Cevap "sehli mümteni" cinsinden söylemesi kolay da...
"Zihnimizdeki bariyerleri kaldıralım ve bariyerlerin kaldırılışı eylemlerimizde görünür olsun.
Selamımızda, tebessümümüzde, hayatı yavaşlatmamızda, insanların dertlerini
dinlememizde ve yaşadığımız mekânlarda küçük bir çiçek, küçük bir espri, bize ait olan incelikler ortaya çıksın."
Küçük bir çiçek, küçük bir espri...
Mutlaka ki akıl çok güçlü bir silah ama bilinmeli ki kendi başına bir şey yapması mümkün değil. Olaylar bu gözle değerlendirildiğinde önemli olan "yaşadığımız olaylar değil bizim yaşadığımız olaylara verdiğimiz anlam" aslında...
Güzellik gören gözdedir.

Öyleyse nazarımızda insana verdiğimiz değer ne olmalı: **"Nasıl bir tabloyu daha iyi görmek ve onun lezzetinden faydalanmak için güzel bir ışığa yerleştiririz, karşımızdaki insanı da öyle güzel bir ışığa yerleştirip onun en güzel taraflarını görmeye dikkat edelim.**

Bizim nazarımız bir insandaki iyiliği güzelliği ortaya çıkarabilir yahut bizim nazarımız o insanı bize sevimsiz gösterebilir."
Bir insan hem sorumluluk hissine hem de ümitsizliğe aynı zamanda sahip olamaz. Hayattan beklentilerimizi yüksek tutarsak hayata küseriz. Durumu düzeltmek için hiçbir eylemde bulunmuyor, sürekli şikâyet ederek kendimizi temize çıkarıyor ve problemleri başka insanların üzerine yıkıyorsak, kendimize çok konforlu bir alan ayırmışız demektir. Oysaki "Red bir tez değildir, antitezdir ve var olanı reddetmekten ibarettir." Öyleyse şikâyeti bırakmak, bir tez üretmek gerekiyor.
Ürettiğiniz tezin de erişemeyeceği bir merhaleye ihtiyacı vardır, aksi halde yarasız şeylerle meşgul olursunuz. **Tez üretebilmek adına hepimizin bir "Kızılelma"sı olmalı, bir gün oraya varılabileceğine inandığımız bir "Kızılelma"sı...** Böyle bir teziniz, bir "Kızılelma"nız olduğunda vaktiniz de değerlenir.

Ortaya koyduğunuz tezi savunurken Firavun'un sihirbazları misali bir anda ortaya çıkan büyülü şeylerle göz boyamaya çalışanların karşısında, Musa'nın elindeki asa misali olmalısınız.
Yaşanan o ki "Bugün bizi biz düzenlemiyoruz. Ne dilimizi ne hayat aktivitemizi ne mantalitemizi ve ne de maalesef duygularımızı. Bizi başkaları düzenliyor.
Yazık ki çocuklarımızı da başkaları düzenliyor. "Yeni çağın çocuklarında bir problem var, kafalarında hep şu düşünce var: Benim her şeye hakkım var, ben doğuştan hak ediyorum. Hayatta yok

> "Yeryüzü insana mescit kılınmıştır, buyuruldu. Çok güçlü bir sembolizm var burada. **Çünkü yeryüzü mescitse kutsaldır.**"

diye bir şey bilmiyorlar. Yokla karşılaşınca şoke oluyorlar. Bütün dengeleri değişiyor. Eksenleri kayıyor ve dönüp ebeveyni suçluyorlar. Her şeyin en iyisini hak ettiklerini, dolayısıyla her zaman vermektense almaları gerektiği yanılgısına kapılıyorlar."
Aynı düzenleyiciler çocuklarımızı inanç konusunda da tereddütte düşürdüler. Oysaki "İnanç iffet gibidir bir defa payimal oldu mu tekrar ikame edilmesi fevkalade zordur." diyor, Sadettin Ökten ve ekliyor:
"Pek çok filozof matematiğin tedrisatından geçmiştir. Geçmişin ilim adamı tipi böyledir, hem matematik hem felsefe hem tıp bilir. Bunları birleştirdiğinde Tanrı'ya büyüklenmeye de teşebbüs etmez. Bütün bunlar yaratılıştaki mucizeleri gösterdiği ölçüde anlamlıdır. Şimdi kendi sahası dışındaki her şeye kör uzmanlar var. Dolayısıyla diğer sahalardan aldığı bilgileri kendi sahasıyla birleştirip bütüncül bir bakış açısına sahip olamıyorlar. Halbuki matematiğin aksiyomları vardır, o aksiyomlar üzerine matematik yapı kurarsınız. İnançla ilgisi yok gibi görünür ama temelde bir şeyi kabul edersiniz, inanç orada yatar."
Nasıl hareketli bir nesneden manzaraya bakarken, manzara hareketinize bağlı olarak fiziksel manada değişiklik gösterir, tamamen optik bir hadise olarak, yürürken bir abideye baktığınızda o abidenin farklı veçhelerini görürsünüz; zihindeki ve duygu dünyasındaki kabuller de tıpkı böyledir. Yaşadığınız tecrübelerle birlikte eski zamana damga vurmuş olaylar da veçhe ve renk değiştirir, derinleşir, genişler, yeni yorumlara kavuşur. İşte bu nedenle aynı kitabı hayatın farklı safhalarında tekrar tekrar okumak insanı hayrete düşürür. Acaba her dönemde her okuyuşta bambaşka şeyler görmek, bambaşka hissiyatla son yaprağı tamamlamak olgunlaşmak mıdır, yoksa hayatın bizi yeniden şekillendirmesi midir?

Son sözler, sonuç olarak 'Çölde yolunu şaşıranlar gibi zaman içinde kaybolmuş kimseler' olmaktan silkinip olgunluğun yaşla değil birikimle ilgili olduğu gerçeğini her daim akılda tutarak kendi "kızıl elma"mıza modern hayatın gözlerimizi ışıltısı, kulaklarımızı uğultusuyla dolduran her türlü büyüsüne rağmen taviz vermeden yürümek, yürümek, yürümek...

**Üsküdar İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü*
***Eğitim Okumaları Projesi**nin 50. Kitabı "Dünyaya Geldim Gitmeye" adlı eserden ilhamla...*

İNSAN EĞİTİMİNDE DİSİPLİN YAKLAŞIMLARI

Karani BEDİR *

Eğitim, hayat boyu devam eden bir süreçtir.

Bu sürecin daha faydalı olması, kontrollü bir şekilde sürdürülmesine bağlıdır. Eğitim, bireyin nasıl davranacağını bilmesini ve kendini disiplin altına almasını sağlayan önemli bir etkendir. Çünkü eğitimin olduğu yerde disiplin kaçınılmazdır.

Eğitimde ilgi ve disiplin ayrılmaz ikilidir. Her eğitim sisteminde bu iki kavram kullanılmaktadır. Disiplin kavramı genellikle olumsuz davranış neticesinde ceza verme anlamında kullanılmaktadır. Aslında disiplinin öz denetim, kişilik kazanma, değer verme, tarafsızlık, sorumluluk güvenirlilik gibi etkileri vardır. Disiplin, düzenli, planlı ve yaptığı işin farkında olmak demektir ya da uygulanabilir ölçüler koyarak geliştirilen bir yaşam biçimidir. Disiplin aynı zamanda öğrencileri ölçülü ve dengeli bir şekilde geleceğe hazırlamaktır. Çocuğa iyiyi ve kötüyü, doğruyu ve yanlışı ayırma, kendini kontrol etme fırsatı sunmaktır. Disiplinin amacı, toplum içerisinde bireyin kendini tanımasını ve gerçekleştirmesini sağlamaktır.

* *Kısıklı Şehit Hüseyin Dalgılıç Ortaokulu Müdürü*

Öğrencilerin yeteneklerini sonuna kadar kullanabilmeleri açısından disipline ihtiyaç vardır. Öğrenciye tutarlı ve yapıcı bir yaklaşımla ilgi ve özen göstermenin onun iyiye yönlendirilmesinde etkili olduğu inkâr edilemez. Anne, baba ve öğretmenin çocuğa karşı tutarlılık göstermesi disiplinin etkili olması açısından önemlidir.

İlgi ise, öğrenciye önem vermek, ona değerli olduğunu hissettirmek gibi anlamlara gelir. Disiplini monotonluktan çıkararak etkili kılan ilgidir. Çocuk için ilgi son derece önemlidir. Çünkü çocuklar fark edilmek ister. Fark edilmek çocuk için önemli bir manevi destek ve motivasyon aracıdır. İyi bir sınav notunun ardından gelen tebrik ifadeleri veya güzel bir etkinliğin ardından alınan övgü dolu sözler, öğrencinin duygu dünyasında kalıcı izler bırakır.

İlgi sadece önemsemekten ibaret değildir. Güzel davranışlarından dolayı öğrenciyi övmek, yaptığı etkinliklere ilgi göstererek onu takdir etmek, sözlerimizde ona karşı dürüst ve tutarlı olmak, onu yargılamadan onu anlamak ve ona ilgi göstermektir.

Eğitim sistemimizde zaman zaman farklı disiplin yaklaşımları denenmiştir. Bu yaklaşımları şöyle sıralayabiliriz:

İntikamcı Anlayış: Kurallar kişisel amaçlı olup ilkel insan mantığına dayanır. Eğitim kurumları için geçerli bir teori değildir. Bazı insanlar bunu intikam aracı olarak kullanmaya çalışmıştır.
Cezalandırıcı Anlayış: Bu teori cezalandırma anlayışı üzerine kurulmuş olup cezalar önceden belirlenmiştir. İntikamcı anlayışın bir derece hafifidir.
Korkutarak Engelleme Anlayışı: Bu anlayış insan doğasında kötümserliğin var olduğunu düşünerek kötülüğü esas alır ve bazı engelleyici yasaklarla bireyin dıştan kontrol edilmesini amaçlar.
İyileştirici Anlayış: Bireyin uygunsuz davranışını tespit ederek bu davranışın yol açabileceği olumsuzlukları öğrenciye anlatarak onu düzeltip iyileştirmeyi esas alan teoridir.
Önleyici Anlayış: İnsan doğasındaki temizliği ve iyimserliği esas alır. Çevre insanın davranışlarını şekillendirdiği için insanın davranışlarını olumsuz etkileyen faktörlerin kontrol altına alınması gerektiğini savunan teoridir. Bu sayede uygun davranışlar korunmuş olur. Amaç, sınıfta makul düzenlemeler yaparak çocuğu kendisini yönetmeye hazırlamaktır. Günümüzde okullarda en çok kabul gören anlayış budur.
Eğitimde uygulanan disiplin anlayışları farklı özellikler göstermektedir. Bu bağlamda geleneksel ve yenilikçi disiplin anlayışını karşılaştırabiliriz.

Klasik Disiplin Anlayışı

Klasik disiplin anlayışının olduğu okul, otoriter bir yapıya sahiptir. Böyle bir okulda yenilik ve gelişme olması düşünülemez. Belli kalıplar içerisinde tek yönlü düşünen bireylerin yetiştirilmesi söz konusudur. Katı kurallarla örülü ve cezalandırma mantığına dayalı bir anlayış demokratik yapıyla bağdaşmamaktadır. Böyle bir disiplin anlayışının olduğu okulda eğitim gören öğrenci, sevgiden, hoşgörüden ve yaratıcılıktan uzak yetişecek, okuldaki sorunları kimseyle paylaşmak istemeyecektir. 19.yüzyıl şairi Ziya Paşa'nın aşağıdaki beyti bu disiplin anlayışını şöyle örnekler:

Nush ile uslanmayanı etmeli tekdir.
Tekdir ile uslanmayanın hakkı kötektir.

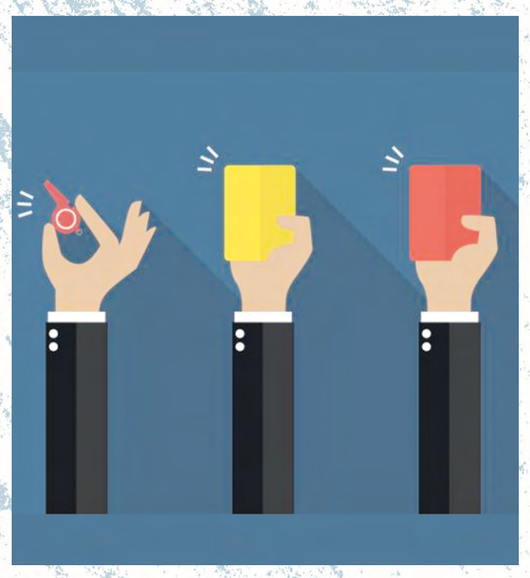

Yenilikçi Disiplin Anlayışı

Yenilikçi disiplin anlayışında öğrenci eğitimin odağındadır. Öğrencinin dilek ve temennileri dikkate alınmaktadır. Öğrenci etken, öğretmen ise edilgendir. Öğretmen öğrencinin ilgi ve yeteneğine göre seçimler yapar. Bu sistemde sürekli yenilik söz konusudur. Bu konuda, J.J.Rousseau, eğitimin bir süreç olduğuna inanır ve bunu evrelere ayırır. Bu evreleri Emile (Bir Çocuk Büyüyor) adlı eserinde hayalî bir erkek çocuğu ele alarak onun nasıl yetiştirilmesi gerektiğini konu edinir. Bu kitapta çocuğun hayatının evrelerini, gelişme özelliklerini ve her evrede nasıl 'iyi' bir eğitim verilebileceğine dair önerileri yer almaktadır.

Yenilikçi anlayışta öğrenme içseldir. Öğrenci isteyerek kendisi talep eder. Bu disiplin anlayışı çocuğu iyileştirmek ve merak uyandırmak temeline dayanır. Çocuk özdenetim ile kendi kendisinin sorumluluğunu hisseder ve bilinçli olarak iyiliğe yönelir. Öğrencilerin bu yönlerini güçlendirmek için okuldaki kararlara öğrenci katılımı sağlanmalı, onlara güvenerek görev ve sorumluluk verilmelidir. Bu anlayışa hür disiplin veya pozitif disiplin anlayışı da denilmiştir. Bu tarz eğitimde cezalandırmak değil teşvik ve ödüllendirmek; zorlamak değil, sevdirmek ve heveslendirmek esastır.

Günümüz Gençliği ve Disiplin

Modern dünyada değişimin hızlı seyretmesi, internetin cebe girmesi öğrencileri de önemli ölçüde etkilemiştir. Artık okul bilgi aktarma yeri olmaktan ziyade öğrenciye sosyalleşme rolü kazandırmaktadır. Öğretmen ise bilgiyi öğretmekten ziyade öğrenciye yol göstermekte ve rehberlik etmektedir. Öğretmen, öğrencinin zihninde 20. Yüzyıl sonlarına göre daha farklı bir yerdedir.

Günümüzde öğretmene düşen, ailenin de desteği ile sınıfın şartlarını dikkate alarak, öğrenci farklılıklarına göre disiplin modellerinden uygun olanı dikkate alarak istenmeyen davranışları ortadan kaldırmaktır. Tatlı sert bir üslupla öğrencilerle iyi diyalog kurmak sevdirerek ve ilgi uyandırarak eğitimi sürdürmek öğretmenin marifetidir. Sevdirmek ve disipline etmek ardından başarıyı getirir. Ebeveyn çocuğun ihtiyaçlarını karşılarken ondan ölçülü ve dengeli bir yaşam standardı beklemektedir. Çocuk bir yandan beklentilere ölçülü davranışlarıyla karşılık verirken bir yandan da bağımsız davranmayı ve öz disiplini öğrenmelidir. Öğretmen yapıcı, pozitif, alanında etkili ve çözüm odaklı olmalıdır. Elbette sınıf içerisinde karşılaşılan bir disiplin durumu; okulun genel işleyişini, öğrenci davranışlarını ve öğretmenin motivasyonunu etkiler. Ancak bunun tedbirini alarak sorunun çözüme kavuşturulması da öğretmenin maharetine bağlıdır.

> *"Kolaylaştırınız, zorlaştırmayınız. Müjdeleyiniz, nefret ettirmeyiniz."*

Teknolojik gelişmelere bağlı olarak toplumdaki gözlemlenen hızlı değişim öğrencileri de etkilemektedir. Ekonomik bağımsızlık ve bireyselliğin ön plana çıkmasıyla ailelerin parçalanmasının yanında, ekranlardaki şiddetin etkisiyle her şeyin öğrenci tarafından özgürlük gibi algılanmasına kadar birçok sorun öğrencilerde olumsuz davranışlara yol açar. Buna karşı televizyonlarda eğitici programların yayınlanması ve aile desteğinin sağlanması önemlidir. Aynı zamanda öğrencilerin sosyal etkinliklere daha çok yönlendirilmesi, devamsızlığa bir sınırlama getirilmesi, değerler eğitimine ağırlık verilmesi, okul rehberlik servisinin desteği, öğretmenin öğrenciyi önemsemesi öğrencilerde olumlu davranışların artmasına yardımcı olacaktır.

Genellikle ailenin çocuğun eğitimiyle ilgilenmesinin giderek zorlaştığı günümüzde eğitimin yükü daha çok öğretmene kalmaktadır. Dolayısıyla çocuğun geleceği açısından bu durum ailenin daha etkin ilgilenmesini gerektirmektedir. Bugün hangi disiplin anlayışı olursa olsun, eğitimciler olarak sorunların çözümünü kolaylaştırmak için insanın en değerli varlık olduğu bilinciyle *"Kolaylaştırınız, zorlaştırmayınız. Müjdeleyiniz nefret ettirmeyiniz"* mesajını dikkate alıp tüm öğrencilere gönlümüzü açarak hareket etmemiz gerektiği anlaşılmaktadır. Herkes bilir ki güzellikle öğretilen şeyler kalıcıdır, zihnimizden silinmez.

Kaynaklar
ALICIGÜZEL, İ Çağdaş Okulda Eğitim ve Öğretim, Sistem Yayınları İstanbul
AYHAN, Ayhan Sınıf Yönetimi, Anı Yayınları Ankara
DEWET, John Demokrasi ve Eğitim, (Çev. Tahsin Yılmaz) Ege Üniversitesi Yayınları, İzmir
HABACI, İbrahim Sınıf İçi Disiplin Kurallarının Benimsetilmesinde Öğretmen Rolleri, (Makale)
HALİS, İsa Sınıf Yönetimi, Ceylan Yayınları Konya
TEZCAN, Mahmut Eğitim Sosyolojisi, Ankara
YEŞİL, Rüştü Okul ve Ailede İnsan Hakları ve Demokrasi Eğitimi, Nobel Yay. Ankara
https://acikders.ankara.edu.tr/pluginfile.php/55552/mod
https://www.egitimpedia.com/bir-egitim-utopyasi-emile

ANLAŞILMAK İÇİN ANLAMAM LAZIM

Hatice Binnur AVAN DEMİRCİOĞLU *

Uzaktan hep dibinde olmak, yaklaştığımdaysa ürküp, yerime dönmek istediğim yerdi kara tahta.

Hep çok özenirdim öğretmenimin tebeşirle yazdığında çıkardığı sesin aynısını çıkarmaya. Öyle güzel yazardı ki, sıra bana gelse de siyah tahtaya kar gibi iz bırakan yazıları ben yazsam diye.

Gelirdi de...

Ama her ne hikmetse büyük bir hevesle kalktığım tahta her seferinde beni içine geçirecek gibi gelirdi. Titrerdi elim, elimdeki tebeşirim...

Yazdıklarım yanındayken bile okunamazdı. Bırak kar beyazı, cılız parmaklarımdan çıkan silinmiş de hafif izi kalmış gibiydi ortaya çıkan yazı. Yerime geçip oturduğumda incecik ve hafif dokunuşlarla silik izli yazım bana küskün, kırgın bakardı karşıdan; "Niye beni burada tek bıraktın?" dercesine.

Çok geçmeden kırılgan yazım tamamen silinip yeni kelimeler alırdı yerini bir başka sıradaki arkadaşımın elinden.

Uzaktan, öğretmenimin sesi hepimiz içindi. Amma velâkin sıraların arasında yürüyüp de hele bir de benim olduğum sıranın yanında anlattı mı dersi, sesini sadece benim kulaklarım duyar, anlattıklarıyla kalbim dans ederdi; ürkek titrek... Kimyam değişirdi, dünyam sadece o ses ve anlattıklarından ibaretti sanki.

Ya ben çok küçüktüm ki dördüncü sınıfa giderken bile "Sen okula gidiyor musun?" diye soranları düşünürsem öyle, ya da büyütmeyi seviyordum bazı şeyleri gözümde.

*Şadıman Polat Çebi İlkokulu Sınıf Öğretmeni

Çok dalardım, hep hayal kurardım. Eğer ders matematikse sayıları duvara asar üstlerine basıp cambazlık yapardım. Türkçeyse özneyi yüklemi cisimlendirir hep devirirdim cümleleri muzır bir şekilde. Sonra kaçıp giderdim anlamları değiştiğinde.

Sonra! Sonra mı?

Öğretmenim defalarca seslenmiş olacak ki en sonunda yükselttiği bana hitaben sesiyle ortaya çıkmak zorunda kalırdım kaçtığım yerden.

"Neredesin?

> *Gözlerinde görmek istiyorum anlattıklarımın hayallerindeki hokkabazlıklarını ve devirdiklerini yine muzırca ama düzeltmek istiyorum bu kez.*

Bilmem ki.
Nasıl derdim; "Öğretmenim dört ile beşin tepesindeyim, altı ile yedi başımın üzerindeyken. Geldim okula sabah, bu ben, kim bu, ben değilim, ben deli miyim, ben miyim bu deli..."

Anlar mıydı acaba? Söylese miydim gerçekten? Hiç denemedim, hiçbir zaman söylemedim.

Şimdi hep bu gözle bakmaya çalışıyorum bu ilk ders anlatma günlerimde karşımdaki sırada oturumlarıma. Çok gidiyorum yanlarına, hep kalksınlar istiyorum, eskinin kara, şimdininse beyaz tahtasına. Artık tebeşirler yok, çaresiz yazılar hep çok net keçeleri tükenmedikçe. Tahtadan hemen dönmesinler istiyorum yerlerine. Büyüdüm belki ama oynadığım oyunlardan biridir kim bilir, şimdilerde.

Gözlerinde görmek istiyorum anlattıklarımın hayallerindeki hokkabazlıklarını ve devirdiklerini yine muzırca ama düzeltmek istiyorum bu kez.

Hep beklemek çok zor farkındayım, onların dünyasında henüz tecrübe edilmemiş düşlediğim düzeni. Ama belki bir oyunla elde edebilirim istediğim o şekli.

Anlaşılmak için anlamam lazım biliyorum, anlamam için de bu seferki hayalimde karşımdaki sıralardan birinde, aralarında yer almam lazım. Arada bir paylaşmamız lazım cümlelerimizi ki onlar da anlar beni belki.

YİTİK BİR ŞİİR:

İNSAN ANSIZIN YORULUR!

Mahmut Said CELAYİR *

Kıyameti bilinmeli bazı hikâyelerin...

Kafesinden kaçan kuşu kimse fark etmedi. Kışın artıklarını temizleyen bahara tünemeye çalıştığını, sesini göğe adayacakken karnına saplanmış acıyı görmedi hiç kimse. Sersemledi, bir tüfeğin namlusundan çıkan saçmalar ayıp gibi çalındı yüzüne. Toprağa dokunan bakışlar bulandı, uçurtmalarını göğe çelenk gibi uzatan çocukların yanık yüzleri dalgalandı. Kuşun gagasındaki çığlığı bastıran bir yağmur, ağlarını çeken balıkçıların parmaklarını haşince dövdü.

Sarsıntıyla uyandı kadın. Yakasına yapışan ölümden incindiği belliydi. Avuçlarında sıkı sıkıya tuttuğu şalı gevşetti ve alnındaki teri bir hesabı kapatır gibi sildi. Tek kişilik kompartımanının camından uzun uzadıya baktı karanlığa. Kasıklarında ölümler peyda oldu ansızın, müneccimlerin takvimlerindeki yıldızlar karardı. Dünya gözlerinden çekilirken hikâyesi düğümlendi boğazına. Mezarlara toprak atıyordu görünmez eller. Son topraklar da çukurları kapattığında yalnızlığının kaç bohça edeceğini hesapladı. Enkazından geriye kalanları seyrederken son bir gayretle uçtu kuş, dalına konduğu ağacın tebessümünü kırdı ve kadının elindeki şal düşüverdi yere.

* *Kuzguncuk İlkokulu Sınıf Öğretmeni*

Kupkuru bir boğaz ve vücudunu baştan ayağa saran terle doğruldu yerinden kadın. Dilinde acı bir yakarış, karanlığa saplandı kaldı: “Yara almış bir ömür, kaç günü daha ular birbirine?” Cevabını bilemediği sorunun azabı yokladıkça yokladı kalbini ve çantasından bir kâğıt çıkarıp koydu masanın üzerine. Sıçradığı uykulardan geriye kalan on iki koca yılı düğümledi birbirine. Baştan başlıyordu yine, her şey dün gibi aklındaydı! Buğday tarlasında üç gölge; oğlu babasının yanında, arkadan takip ediyor onları. Üstünde mavi bir entari, göğün yitiğini göğsüne dikmiş gibi. Hava hafiften kapanmış, bulutlar baharı yere indirmeye hazır. Hafif bir rüzgâr havayı usul usul dövüyor. Kocasının elinde balık dolu bir kova ve oğlunun minik parmaklarının arasında bir kafes var. Bütün sermayeleri bir kuş, bir kova balık. Birbirlerine bakarak öyle gülümsüyorlar ki, sanırsınız dünyanın bütün yemişlerini babasının ağzından yiyor oğul. Eve az kalmış, rüzgâr biraz daha şiddetleniyor; hınç mı besliyor ne! Ekinlerin arasında uçurtma uçuran çocuklar karşılıyor onları. Birisinin uçurtması ağaca takılınca çıtası kırılıyor. Ağaca kusuyor tüm öfkesini, tünemiş kuşlar uçuşuyor. Avcılar, gizlendikleri yerden fırlayıp asılıyorlar tetiklerine. Hayır, umurlarında değil dünyanın dönüşü, uçurtmaların göğü süsleyişi, çocuk sesleri, kuşlar ve balıklar... Saçmalar dört bir yana dağılırken kovadaki balıklar can çekişiyor kafesin kırık telleri arasında. Dizlerinin feri gitmiş adam iki büklüm oluyor, açılmış ağzında kuş cıvıltıları... Kadının çığlığının boğulduğu yerde iki beden, aldanıyorlar toprak kokusuna. Gökten uçurtmalar düşüyor. Kafesinden uzaklaşan kuş, son bir saçma kaldığını bilmiyor. Kan tutuyor kadını, görmüyor avcılar. Dün gibi aklında her şey.

Zaman, kendisi için hakikatini yitirdiğinden beri kaçıyor. Şimdi bu kompartımanda, nereye gittiğini çok da bilmeden, yıllar öncesinden kalan bulutlar gözlerinde karargâh kuruyor. Toparlanamaz bir yıkılışla doğrulmaya çalışıp aynaya döküyor yüzünü: “Ne zaman aynaya baksam, içinde tabutlar...” Bir çocuk son kez bakıyor geride bıraktığı salıncağa. Hayattan çaldıklarını satmak için geri dönüyor balıkçılar; ırmağı bulandıran ölümleri biriktirerek. Evsizler kuluçkaya yatıyor akşam akşam, sabahın kendilerine nasıl ve niçin uğrayacağını bilmeden. Bir düş yumurtluyorlar, soğuk köprü altına yıldırımlar düşerken. Şiirleri ve şarkıları mihrabından taşan bir ay, kendisini sulara bırakırken, rakkasın elbisesine közler yağıyor. Üfledikçe üflüyor nefesler, tutuşuyor dünya. Ölümleri birbirine ulayan hayat, alınyazısına kuşları ve çocukları bıraktığında kafesin son sahibi vuruyor aynaya, ıslak ellerinde buğday kokusu... “Ne zaman aynaya baksam...”

Bakışlarını karanlığa dikiyor yeniden. Kendisini yakalamak isteyen eller uzanıyor; bir tutsalar saçlarından, cehenneme taht kuran zebanilerin aleviyle yakacaklar kendisini. Korkuyla gözlerini kaçırıyor camdan. Kirpiklerini yakan bir acı kompartımanda saklanacak yer ararken koltuğa yığılıp kalıyor. Hatırasına
sığınıyor bir görüntünün: Yanaklarındaki kızıl renklerle kocasının yanında almış soluğu. Vakti geçen uçurtmaları topluyormuş ağaçtan. Kıştan artakalan bir soğuk baharın sırtına binmiş, evleri yokluyormuş. Karnına dolan rüzgârla birlikte sarılmış ona, ikisi birden üşümüş. “Ne var yani” demiş, “biz sevdikçe erken sönmesin ışıklar!” Ses çıkarmamış. Dumanını unutan kara tren, çalgıcısını yitiren sokak, hırsızını seyreden evler... Velhasıl, ışıklar erken sönmüş onlar sevdikçe! Rüzgâr çanının eteklerinde gizlenmiş mavi gök! Her sallanışta soğuk bir nefes dolanmış boynuna.

“Bir kuşun ve balıkların hatırasıyla düştüm yola. Uçurtmalar da vardı ve gözlerimden sıyrılırken dünya; gördüm her şeyi. Ceplerimi boşaltan yazgı, ellerimi delen nasırlarda saklandı. Toprak durmadan öptü avuçlarımdan. Gök ne zaman yere inse, göğsünde merhamet biriktiren çocuklar filizlendi karnımda. Kocamın ve çocuğumun izi büyürken gözyaşlarımda, yalnızlığımı kuşların kanatlarına ısmarladım. Şimdi şu tekerlerin raylarda çıkardığı ses var ya, ben ağıt dizdikçe soğuk bir nefes doğuracak, biliyorum.” Gün ağarıyor. Camlara vuran ışık, gecenin bütün enkazını ortaya çıkardığında, kadın yüzündeki iki yaşamı yeniden armağan ediyor toprağa. Hâlbuki şöyle olmalıydı ona göre: “Koyunları güden, rüzgâra kapılan yapraklarıyla bahar şarkıları söyleyen bir ağaç olmalı şimdilerde. Gök henüz kapanmadan, kestaneler bir şehir tramvayının arkasından melül melül bakmadan, dalgalar vapurlara düşman olmadan bir ağacın yüzü olmalı. -Utanır insan, böyle güzel olunur mu?- diyen bir adamın iç çekişi duyulmalı, başını gazeteye gömen kadına bakarken. Güldüğünde dişlerine konan kuşları ve horoz çiçeklerini görmeli bir çocuğun. Duvarları maviye boyanmış taş evleri birbirine kavuşturan ve önlerinde bin bir çiçek panayırı oluşturan yollarda gezmeli. Şemsiyesine insanları sığdırmalı, kestaneler ağızda erirken.”

> “Bir gerçeğe bin bir rüya sığdıran kadının yakasına yapışan ölüm, incindi ondan.”

Ömürleriyle ve onları dile getiren kelimelerle sınanır insan. Bir de gerçeğin ta kendisiyle: toprağın çağrısı! Uçsuz bucaksız bozkırın orta yerinde, bir tren kompartımanında varlığını unutturan yalnızlığa direnen bir kadın, ağarmış saçlarından iki tel koparıp son kez ağıt yaktı. Bilmem kaç bakışı sığdırdığı cam kenarında ağaran güne uzun uzun dikti gözlerini.
Kaç ses/sizlik akıttı bölünen uykusuna. “Sevdiklerimin yarası” dedi, “hediyesi bana şu kahırlı ömrümün.” Bir müddet sustuktan sonra usul usul konuştu: “İnsan ansızın yorulur ancak ağır ağır işlenmiştir.”

Bir gerçeğe bin bir rüya sığdıran kadının yakasına yapışan ölüm, incindi ondan. Açık kaldı kompartımanın camı. Görevli başını kapıdan içeri uzatıp manzaraya baktı. Masanın üstünde mavi bir şal, çantanın altında rüzgâra direnen bir kâğıt; üzerinde yitik bir şiir:

Sabun kokuyor elleriniz
Gelin oturun, bir sıcağın orta yerinde
Sararmış buğdayların
Nasırlı ellere dokunduğu
Harman zamanlarında

Gelin oturun
Sabun kokuyor elleriniz
Ezanların ardına eklenen
Duaları tekrar ederken dudaklarınız
Yeni filizler
Toprağın rahmine düşsün

Sabun kokuyor elleriniz
Cebimde küçümen kuşlar
Yarası kanadından sarkan
Uçurtmalara takılmış gök gibi
Avcıların tüfeklerini doğrulttuğu
Kuşlar...
Kanatlarında dal kesikleri
Yaprakların
Toprağı sevişi...

Sabun kokuyor elleriniz
Bir oğul
Saçlarında kına
Irmağın kumunu serpiyor balıklara
Dudaklarında bir şarkı
Kendisine ninni gibi
Sabun kokuyor elleriniz
Çın çın dönüyor pervane
Rüzgâr esiyor hafiften
Evin önüne serilmiş kuruyorken meyveler
Sabun kokan elleriniz
Tarhana seriyor damlarda
Merdivende ayak izleriniz
Bulutsuz göğe duaya duruyor
Hadi biraz daha susasın
Toprak...
Kurutulmuş tarhanalar beklesin
Elleriniz sabuna değmişken
Yeryüzüne de serpilsin

Sabun kokuyor elleriniz

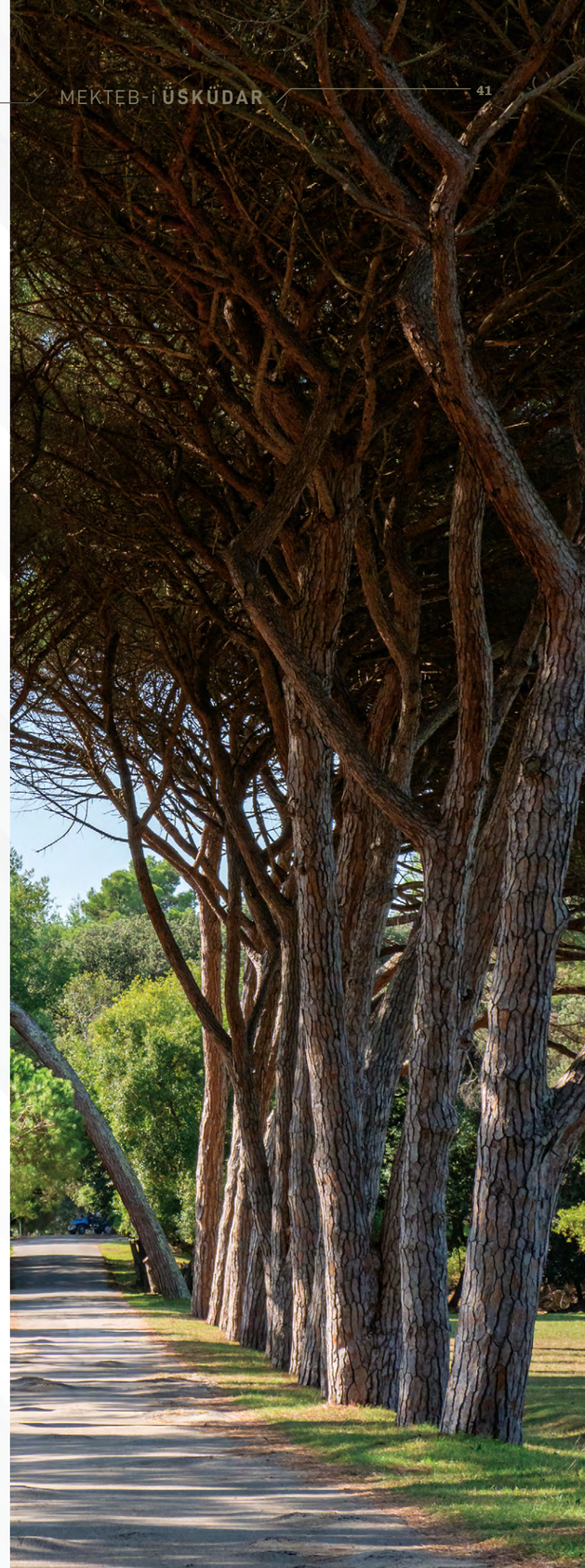

"Mesleğim hekimlik, sanatım musikidir."

ALAEDDİN YAVAŞÇA

ile 1 SAAT

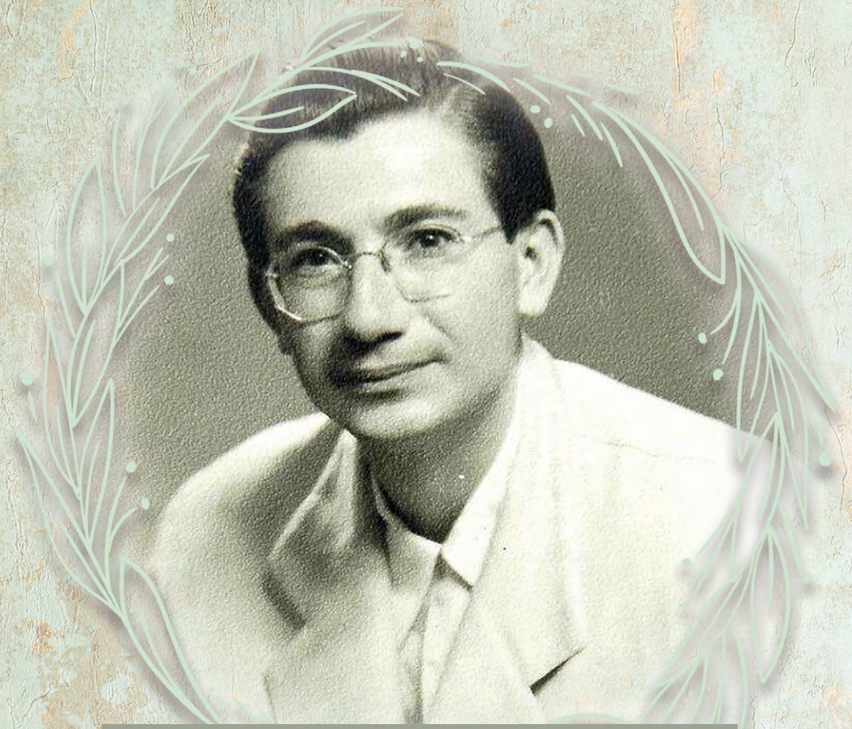

İcracı, Bestekâr, Devlet Sanatçısı,
Prof. Dr.Alâeddin Yavaşça'yı
23 Aralık 2021'de Kaybettik

Sabahat ÖZGÖL *

3 Ocak 1995 Salı

Ocak ayının soğuk günlerinden biriydi. Uludağ Üniversitesi Eğitim Fakültesi Müzik Öğretmenliği 2. Sınıf öğrencisi iki arkadaş İstanbul yollarına düşecek ve Prof. Dr. Alâeddin Yavaşça ile röportaj yapacaktık.

Müzik Kuramları dersi hocamız Atilla Sağlam, sınıfımızı ikişerli gruplara ayırarak birer besteciyle röportaj yapma ödevi vermişti. Canım arkadaşım Mine Ekici ve bana, Alâeddin Yavaşça hocamızla tanışmak ve röportaj yapmak da bu vesile ile olmuştu. Arkadaşım Mine ile sorularımızı hazırlamış, kayıt cihazımızın son kontrollerini yapmış hatta yedek pillerini bile çantamıza koymuştuk. Her tedbiri almalıydık, bir aksilik olursa bir daha nasıl böyle bir hocaya ulaşabilirdik ki.

Günler öncesinden okulumuzun ankesörlü telefonuna büyük jetonlardan arka arkaya 3 tane atarak İstanbul Teknik Üniversitesi Müzik Bölümüne bağlanmış ve hocamıza ulaşabilmiştik. Telefon kulübesine gidene kadar randevuyu alacak olan Mine iken telefon düşer düşmez aniden bana telefonu uzatıp -ben konuşamam sen konuş diye telefonu uzatan da Mine oldu. Birkaç saniye konuşamadığımı hatırlıyorum. Telefonun diğer ucundaki ses Alâeddin hocamız idi- buyurun efendim ben Alâeddin Yavaşça diyordu. Ben 2-3 saniye içinde kendisinden ödevimiz için randevu talep ettiğimizi söyleyiverdim herhalde. Konuşma o kadar kısa sürmüş olmalı ki telefona attığımız 2 büyük jeton geri düşmüştü. Telefonu kapattığımda hâlâ dizlerimin titrediğini hatırlıyorum.

Ben Mudanya'da ailemle yaşadığım evde, Mine ise yurtta kaldığı için, yola çıkacağımız gece, Mine bizde kalmıştı. Ertesi gün Mudanya'dan deniz otobüsü ile İstanbul'a gidecektik. Ancak, o gece o kadar rahatsızlanmıştım ki sabaha kadar uyumamıştım. Gece babacığım hastaneye götürüp bana iğne vurdurmak zorunda kalmıştı. Böbrek taşı döktüğümü de İstanbul dönüşü öğrenmiştik. Fakat bu randevuya mutlaka gidilmeliydi. Babam sabah -bu şekilde seni hiç bir yere gönderemem dediğinde hüngür hüngür ağlamaya başladım. Artık ne kadar ağladıysam, babam dayanamayıp- sizi ben götüreceğim dedi. Arabanın arkasında, annemin koyduğu sıcak su torbası ve battaniyeye sarılarak İstanbul'a doğru yola çıktık. Gözümü açtığımda Boğaziçi Köprüsü'nün üzerindeydik. Babam, çok az kaldı dediğinde, sanki bütün gece o ağrıyı çeken ben değildim. Hemen kendimi toparladım. Mine ise çok tedirgindi. İyisin değil mi diye sorup duruyordu. Maçka'ya konservatuarın önüne tam zamanında gelmiştik. Babam, ben sizi burada bekleyeceğim, dedi. Arabadan Mine ile indik ve kocaman taş kapılardan geçerek orada görevli olduğunu düşündüğümüz birilerine Alâeddin Yavaşça'nın odasını sorduk. Birkaç hamleden sonra, büyük ağaç bir kapının önüne geldik. Kapıda Prof. Dr. Alâeddin YAVAŞÇA yazıyordu. Son bir kez daha Mine ile bir birimize bakıp, cesaretimizi de toplayarak kapıyı çaldık. İçeriden gelen naif, nağmeli bir sesin davetiyle içeriye girdik. İçeriye girdiğimizde, camın önünde ellerinde kâğıtlar olan, dedeme de çok benzettiğim kıymetli hocayı karşımızda gördük. Masanın üzerinde bir sürü kitap, bir sürü nota, karalamalar... tam bir çalışma ortamı. Bütün heyecanımın yok olduğunu hatırlıyorum. O kadar içten ve samimiyetle hoş geldiniz demişti ki. Röportaj yaklaşık 1 saat sürmüş olmasına rağmen, çabucak geçivermişti. Sormamız gereken sorulara, tek tek itinayla cevap vermiş ve her sorunun sonunda da bu cevap yeterli midir diye sormuştu rahmetli hocamız. Bizden onay aldıktan sonra diğer soruyu cevaplamıştı.

> *"...Emin Dede, Sadettin Kaynak, Saadettin Arel, Selahattin Tanır gibi musiki muhitinin en önde gelen isimleri ile çalışma ve meşk etme şansına sahip olduğunu belirtiyor, bu senelere birikim seneleri diyordu hocamız."*

Odasındaki muhabbet kuşlarının güzel nağmeleri eşliğinde sorularımızı da yöneltmeye başladık.

İlk sorumuz, **"Bize musiki hayatınızdan bahseder misiniz?"** olmuştu.

Hocamızın çok küçük yaşlarda Kilis'te keman öğretmeni Zihni Çelikay ile Batı müziği keman eğitimi alarak müzik hayatının başladığını öğrendik. Ne yazık ki 1,5 yıl sonra keman öğretmenin ilçeden ayrılması ile keman eğitimi de yarım kalmış. Ancak musiki hayatı bitmemiş, aksine,

*Bursa Nuri Nihat Aslanoba Anadolu Lisesi Müzik Öğretmeni

hayat onun karşısına Türk Musikisinin büyük üstatlarını çıkarmış, onlarla birlikte musikimize katkı sunmasına, hatta **"Meşk Sistemi"nin son temsilcisi olma unvanını** kazandırmıştı.

Ailesinde herkesin müzikle ilgilendiğini, ablalarının da ud çaldığını ifade ediyor, dönemin vazgeçilmez müziği Türk Müziğine yönlenmesinin de bu yıllarda olduğunu söylüyordu. İstanbul Erkek Lisesi ve İstanbul Üniversitesi Tıp Fakültesi okuduğu yıllarda fasıl heyetlerinde bulunduğunu haftada iki kez meşk yaptığını söylüyor. Dr. Sami Bey'in evinde yapılan fasıllarda şairlerin, bestekârların, döneminde elit diye tabir edilen pek çok kişinin, fasıl sonlarında eserin kritiklerinin usul ve esasları ile tartışıldığını anlatıyordu.

1944'ten başlayan bu sürecin 1954'e kadar sürdüğünü ifade eden hocamız, Emin Dede, Sadettin Kaynak, Saadettin Arel, Selahattin Tanır gibi musiki muhitinin en önde gelen isimleri ile çalışma ve meşk etme şansına sahip olduğunu belirtiyor, bu senelere birikim seneleri diyordu hocamız.

Üniversite korosunda da solistlik yaptığını, 1949 yılında İstanbul Radyosu Tecrübe Yayınlarında Cevdet Çağlar'ın ısrarıyla sınavlarına girip kazandığını ve TRT İstanbul Radyolarında solist olarak çalışmaya başladığını anlatıyordu.
Yıllar sonra Türkiye'nin en önemli Türk müziği konservatuarının kuruculuğunu yapacağı ve hatta burada hoca olup, öğrenciler yetiştireceğini de herhalde hiç düşünmemişti.

Türk Müziğinin çok seslendirilmesi hakkındaki düşüncesini sorduğumuzda;

27 yıl sonra bu kaydı tekrar dinlerken, hocamızın Türk Musikisine ne kadar âşık olduğunu ve hatta vatan aşkı ile aynı manada sahiplendiğini hissediyorum. Okulumuzda aldığımız batı müziği eğitimi sebebiyle, o yıllarda Türk Müziğinin çok seslendirilmesinin müziğimizi daha ileri görüştüreceği kanaatine inanarak sorduğumuz soruları ise, bizi kırmadan cevaplamaya çalışmış; Türk Müziği ses sisteminin zenginliğini pek çok kez vurgulamıştı hocamız.

Türk Musikisinin zenginliğine Batı'nın özendiğini, bizim müziğimizden örnekler alarak farklı akımlar yaratmaya çalıştıklarını söylüyordu. Yurt dışında bulunduğu dönemlerde bunu çok kez deneyimlediğini, müziğimizin otantik halinin onlar için ne kadar makbul olduğunu yakından gördüğünü de ifade ediyordu.

Türk Müziği makam sorunları
ile ilgili sorumuzu da şöyle yanıtlamış hocamız,

Türk Musikisinin bir dönem sahipsiz kaldığını ve bu süreçte birçok bestekârın Türk Müziği nazariyat programlarını yazmaya çalıştığını ve hala süregelen tartışmaları da başlattığını ifade ediyor. Ancak o dönemin şartlarında teknik yetersizlikler nedeniyle Türk Müziği Ses Sisteminin tam anlamıyla analizinin yapılamadığını, bugünkü teknolojiler kullanılarak analizler yapılsaydı bu tartışmaların olmayacağını savunuyordu.

Türk Halk Müziği ile Türk Sanat Müziğini birbirinden ayırmadığını; Türk Musikisindeki "makam"ın, halk müziğinde "ayak" adını aldığını ifade ediyordu. Ancak Türk Halk Müziğinde yöresel şive ve ağzın farklılık yarattığını ekliyordu. Ne olursa olsun çalınan, söylenenin isimleri farklı olsa da hepsinin Türk Müziği olduğunu üzerine

basa basa tekrar ediyordu.

Uzayıp giden soru dizisi ve hocamızın röportajından yıllar sonra çıkardığım sonuç ise; onun Türk Müziğine olan bağlılığı oldu.

Daha çok küçüktük. Şimdi olsaydı, ahh keşke şimdi olsaydı neler sorardım ya da hiçbir şey sormazdım, sadece o muhteşem sesi ve yorumunu canlı dinlemek isterdim.

O gün, hocamızdan, ufak da olsa bir yorum dinlememiştik. Yaptığımız o röportajın hem kayıtcihazının, hem de kasetinin hala ben de olması ve saklıyor olmam, bugün bu anıyı yazmama da vesile oldu.

Mesleğim hekimlik, sanatım musikidir diyen büyük üstadın, bestekârın, hekimliliğe 40 yıllını vakfetmiş bir şifacının, tabir yerinde olacaksa bir tarihi burada anlatmamın çok da mümkün olmadığını düşünüyorum. Hem gönüllere, hem de bünyelere şifa olmuş, adanmış bir ömrü tarih zaten altın harflerle çoktan yazdı.

Bu anıyı, belki onun en çok sevdiğim, kendimden de çok şey bulduğum şu şarkısının sözleri ile bitirmek isterim:

Sarı Mimozamsın Sen Benim
Hayal Bahçesinde Gül Tenim
Ömrümün Boyunca Bende'nim
Benimsin Sevdiğim Sen Benim
Neş'eler Saçarsın Her Yerde
Devasın Bilirim Her Derde
Bir Benzerin Yoktur Şu Yerde
Benimsin Sevdiğim Sen Benim

ÖĞRETMENLİĞİN RUHU

Vasfi Mahir Kocatürk

"KONUŞMALAR" ÜZERİNE BİR DEĞERLENDİRME

Öğretmenliğin Ruhu "Konuşmalar" Vasfi Mahir Kocatürk'ün, ideal bir öğretmenin ne gibi vasıflara sahip olması gerektiği yönündeki kendi deneyim ve gözlemlerinden yola çıkarak kaleme aldıklarından oluşmaktadır.

Tuğba TATLI CÖMERT *

Daha çok şair kimliğiyle tanıdığımız Kocatürk, Cumhuriyet'in ilk yıllarında oluşum gösteren Yedi Meşaleciler şiir topluluğunun güçlü isimlerindendir. Şiirleriyle öncü olmasının yanında aynı zamanda Türk Dili ve Edebiyatı öğretmenliği de yapmış olan şair, öğretmenlik görevinin bir bölümünü de Üsküdar'da bulunan Haydarpaşa Lisesinde gerçekleştirmiştir.
Gerek öğrencilik gerekse öğretmenlik yıllarındaki gözlem ve tecrübeleri ona bu kitabı kaleme alma hakkını vermiştir.
Öğretmenliğin Ruhu, Kocatürk'ün kalemiyle 16 başlık altında ele alınmıştır. Biz de bu yazımızda elimizden geldiğince bölümler hakkında bilgi vermeye çalışacağız.

Kocatürk'e göre bir *öğretmen dersini iyi bilmelidir.* Ancak elbette ki bu tek başına yeterli değildir. Eğer bir öğretmen dersine hâkim değilse diğer birçok konuda bin türlü hünere sahip olsa da öğrenciyi yakalaması pek mümkün görünmemektedir.

Nasıl ki iyi ve sağlam mal satmayan tüccar bir süre sonra müşterisini kaybederse, dersine hâkim olmayan öğretmen de öğrenci üzerindeki tesirini kaybeder.

Öğretmen dersini iyi bilmeli; ders esnasında harici konulara girmemeli, öğrencinin de dersin odağını değiştirmesine izin vermemelidir.

Dersini iyi bilen öğretmenden beklenen ikinci önemli husus; *dersini iyi anlatmasıdır.* Peki dersi iyi anlatmak ne demektir? Dersi iyi anlatmak her noktasını canlandırmak canlı tutmak mıdır? Bu durum öğrenciyi heyecana getirip ders dışı hayallere dalmasına sebep olur mu?

Derste şakalaşmak, öğrenciyi güldürmek, eğlendirmek, sıkmamak anlamına mı gelir? Yoksa dersin ciddiyetini kaybetmesine mi sebep olur?

Konu hakkında çok örnek vermek, bu örnekleri de değişik, akılda kalacak olanlardan seçmek dersi iyi anlatmak anlamına gelir mi?

Bu örneklerden bir veya birkaçını dersinde uygulayanlar vardır aramızda. Ya da elbette ki kendi yöntemlerimizi uyguluyoruzdur.

Burada Kocatürk'e göre esas olan husus; dersi iyi anlatacağım diye fazladan bir çaba içine girmek yerine öncelikle anlatılacak konuya hâkim olup ders anlatırken de bütün hareketlerde doğal olmak, özellikle öğrencinin dikkatini dağıtmaktan kaçınmaktır.

Dersin etkisini artırmanın en önemli noktası dersi *doğru ve güzel bir dille anlatmaktır.* Peki bu doğru ve güzel bir dille anlatmanın ölçütü nedir? Bu ölçüt, aslında en basit tabirle dil bilgisi kurallarına uyarak anlaşılır biçimde konuşmaktır. Yani konuşmamızda ne fazladan bir sözcük ne cümleye uymayan bir ifade ne yanlış anlaşılmaya sebep olacak bir anlam bulunmalıdır. Ağzımızdan çıkan her kelime karşımızdakine nüfuz etmeli ve orada özümsenebilmelidir.

Kendimizden pay biçelim; bazen bir firmanın müşteri hizmetlerine bağlanıyoruz. Ama iletişim kurmakta zorlanıyoruz. Çünkü öylesine hızlı konuşuyorlar ve kelimeleri ağızları içinde eziyor, yutuyorlar ki... Cümle daha bize ulaşamadan kayboluyor. Biz de kaybettiğimiz vakit ve çözüme kavuşturamadığımız sorunumuzla kalakalıyoruz.

Derste durumun öğrenci için benzer olmasını istemiyor, dersin amacına ulaşmasını bekliyorsak dilin bütün inceliklerine bir öğretmen, yani bir sanatkâr olarak hâkim olmalıyız. Üstelik branş farkı gözetmeksizin.
Kocatürk'e göre öğretmen aynı zamanda *disiplinli* olmalıdır. Ancak bu disiplin fazlaca sertlik ile fazlaca müsamahakarlık arasında orta bir yol, ince bir çizgidedir.

Çok sertlik bir kırılma; fazlaca müsamahakarlık ise ciddiye alınmama riskini beraberinde getirir.

Kocatürk, kitabın bu bölümünde sanki öğrenciyi çok ötekileştirmiş, adeta avını pusuya düşürmeye

*Mithatpaşa MTAL Türk Dili Edebiyatı Öğretmeni

çalışan bir avcıya benzetmiştir. Eskiden belki de öğrenci- öğretmen ilişkisi benzer teşbihleri yapmaya uygun bir zemin barındırıyordu. Neticede teşbihte hata olmaz. Ancak günümüzdeki öğretmen-öğrenci ilişkilerinde her iki tarafın da çizgisini daha net bildiğini düşünüyorum. Kanaatimce disiplinli olacağım diye öğrencinin uzaklaşmasına sebep olan bir öğretmen; dersini en eksiksiz şekilde bilse ve en mükemmel şekilde anlatsa da kalbine giremediği bedenin beyninde de yer edinemeyecektir.

Bu durum hemen akıllara *öğretmen sert mi olmalı?* Sorusunu getirebilir. Ben güler yüz ve tatlı dilin bütün engelleri aşacağından, en sert duvarları bile yıkacağından eminim. Sertlikten kastımız nedir? Önemli olan budur. Yüzümüzden düşen bin parça, kaşlarımız çatık, sözlerimiz bir duvar gibi mi olmalı? Eğer öyleyse öğrenci bu tavrın sebebini sorgulamaz mı? Hoca dersteki yetersizliğini örtmek için, soru sormayalım, açığını ortaya çıkarmayalım diye böyle davranıyor şeklinde bir düşünceye girmez mi?

Öğretmenin dersinde göstereceği sertlik, karakterindeki sağlamlık demektir. Kocatürk'e göre sağlam bir karakter, güler yüzle birleştiğinde, öğrenci üzerinde fazladan bir çaba gerekmeksizin mükemmel bir etki sağlayacaktır.

Öğretmen *açıkgöz* olmalı ki, bu etkiyi devam ettirebilsin. Öğrencinin; istediği izinden, söylediği sözcüğe; oturuş şeklinden, kurduğu cümleye; sorduğu sorudan, ödev yapma yöntemine... aklınıza gelebilecek daha birçok hususta niyetini sezebilmeli. Sezebilmeli ki öğrenci onu kullanmaya kalkmasın. Yoksa bu hem öğretmenin üzülmesine hem de itibar kaybetmesine neden olacaktır. Günümüzde öğretmenliğe başlama yaşının da düştüğü göz önüne alınırsa özellikle mesleğe yeni başlayan öğretmenlerin, öğrencilerin niyetini daha kolay okuyabildiklerini söylersek sanırım yanlış olmaz.

Öğretmenin *özel hayatı,* öğrenci için her zaman merak konusu olmuştur. Öğrenciler okul magazinini severler. Ders esnasında azıcık bir es verilmeye görsün, sorular döner dolaşır illa öğretmenin özel hayatını bulur. Öğrencileri merakları konusunda suçlayamayacağımız gibi, öğrenciye öğretmenin özel hayatına gereğinden fazla girmesinin doğru olmadığı daha önce bahsettiğimiz sağlam karakter ile hissettirilebilir. O zaman öğrenci farkında olmadan, öğretmenine karşı duracağı yeri de bilir.

Öğretmenin özel hayatı gibi *nasıl giyindiği* de öğrencinin her zaman ilgi konusu olmuştur. Sınıf bir sahne, öğretmenler de bir nevi o sahnenin sanatçılarıdır. Nasıl ki rolünü icra eden sanatçı rolüne uygun giyiniyorsa Kocatürk'e göre öğretmen de mesleğine uygun giyinmelidir.

Öğretmenin aslî görevi ders öğretmek olduğuna göre kıyafetin ön planda olmaması esastır. Sade, temiz, şık ve birbiriyle uyumlu kıyafetler tercih etmek öğrencinin dikkatini dağıtmadan derse odaklanmasına yardımcı olacaktır.

Öğretmen ve öğrenci arasındaki ilişki eğitim-öğretim var olduğu andan itibaren var olmuştur. Öğretmen kimdir? Öğrencinin arkadaşı mı yoksa sadece öğretmeni mi? Bir öğretmen öğrencisine nasıl davranmalı? Bu ikili arasındaki ilişki nasıl olmalı?

Kocatürk'e göre mesele eğitim ve öğretim boyutlarında ayrı ayrı ele alınmalıdır. Her ne konuda ele alınırsa alınsın öğretmen; bir rehber, bir model, bir örnek olduğunu unutmadan öğrencisiyle ilgilenmelidir.
Peki *öğretmen öğrencisi ile münakaşa etmeli mi?* Bütün anlaşmalar bir münakaşadan doğar. Aslî işi bilgi öğretmek olan öğretmenin öğrencisine ağız açtırmaması, soru sordurmaması elbette ki düşünülemez. Öğrenci soru soracak, öğretmen de bu soruyu uygun şekilde cevaplandıracaktır. Burada atlanmaması gereken husus; sorunun da verilen cevabın da konuyla ilgili olması ve konuyu dağıtarak dallandırıp budaklandırmamasıdır.

Bir öğrencinin sorduğu soru başka bir öğrencinin aklına yeni bir soru getirebilir. İşte burada da öğretmen daha önce bahsettiğimiz gibi açıkgözlü olmalı. Böylesi bir durumu öngörebilmeli ve ona göre bir cevap vermelidir. *Öğretmen derste* o gün, o sınıfa ne için gelmişse onun bilincinde olmalı ve dersini en uygun biçimde vermelidir.

> *Nasıl ki iyi ve sağlam mal satmayan tüccar bir süre sonra müşterisini kaybederse, dersine hâkim olmayan öğretmen de öğrenci üzerindeki tesirini kaybeder.*

Elbette ki öğrenci ve öğretmenden olduğu kadar *dersten de beklenilenler* vardır. Buradaki husus dersin kendisi değil, dersin verimliliğidir. Kocatürk'ün bu bölümde kaleme aldıkları bizleri aktif öğrenme düşüncesine sevk etmektedir. Günümüzde de çok önemsenen aktif öğrenmede, derste öğrencinin mümkün olduğunca aktif, soran, sorgulayan ve bilgiye kendisi ulaşan birey olması istenir. Kocatürk, iyi bir dersin sonucundan beklenenleri üç maddede sıralamıştır:

1. Çocuğun kafasında oluşan düğümleri çözmek
2. Gözlerinin önüne yeni âlemler açmak
3. Kafasında bu âlemlere ait yeni düğümler açmak

Öğretmen ile diğer dersler arasında da sıkı bir bağ söz konusudur. Öğretmen sadece kendi alanına hâkim olmamalı, diğer alanlar hakkında da bilgi sahibi olmalı ve onlardan saygı ile bahsetmelidir. Dersinden iyi bir sonuç alabilmek için diğer bütün dersler arasındaki konumunu, diğer derslerin kıymetini bilmeli ve onlarla beraber aynı işi yapmak üzere yola çıktığını düşünmelidir.

Öğretmen ve siyaset konusuna da değinen Kocatürk; siyaseti iki başlığa ayırmıştır.

1. Günün siyaseti
2. Memleketin genel siyaseti

Günün siyaseti konusunu siyasetçilere bırakan Kocatürk, öncülük, milliyetçilik, cumhuriyetçilik, inkılapçılık gibi başlıkları genel siyasetimizin asırlarca değişmeyecek prensipleri olarak ele almış ve bunları öğrenciye ilmî ve şuurlu bir şekilde aktarma görevini öğretmene yüklemiştir.

Bizim mesleki deformasyon dediğimiz duruma Kocatürk, *öğretmenlerin doğal hastalıkları* isimli bir başlık vermiştir. Ona göre nasıl ki kayıkçıların kolları, futbolcuların bacakları fazlaca gelişim göstermişse öğretmenlerin de çeneleri aynı nispette gelişim göstermiştir. Öğretmen her yerde, her koşulda, her konuda konuşabilir. Ve herkesin kendisini sanki öğrencisiymiş gibi dinlemesini, onaylamasını bekler. Böyle olmazsa kızar, üzülür, küser. Bu Kocatürk'e göre bir öğretmen hastalığıdır.

Kocatürk'e göre bizim öğrencilerimizin kendilerine has *bazı vasıfları* vardır. Türk talebesi fazlaca zeki ve kıvraktır. Ancak pek çalışkan ve sebatlı sayılmaz. Daha çok ezbere dayalı konuları öğrenmeyi sever. Ancak ezberlediği bu bilgilerden münasebet kurup bir sonuca ulaşmaz. Her bilgi öğrenildiği hâli ve şekliyle birbirinden kopuk parçalar şeklinde durur. Kolektif bir birliktelik oluşturmaz. Bu durumu dünün mirası sayan Kocatürk'ün sitem ettiği bu durumu düzeltecek en etkili yol yine kendi yazısında yer almaktadır. Birkaç paragraf önce dersten beklenilenler başlığında bahsettiğimiz aktif öğrenme, derslerde etkili bir biçimde kullanılabilirse, ezbercilikten yaratıcılığa dönüşüm gerçekleşecektir.

DUVARLARIN DİLİ
OLSA DA KONUŞSA...

Gamze ÖZEL *

Yıl 1919...
İzmir yunan işgali altında...

Anneannemin annesi Emine Hanım, 1885 Kırım doğumlu Kırım Tatarı. Giray hanedanından gelme. Akrabalarının birçoğunun soyadı Giray. Anneannemin dedesi ise Abdülhalim Bey, 1874 Kırım doğumlu. 1890 Kırım göçü dalgasında Türkiye'ye gelmişler. Emine anneanne, annesi ölünce yetim kalmış ve dayısı tarafından büyütülmüş. 1902 yılında evlendiklerinde biri 17, diğeri ise 28 yaşındaymış.

1768-1774 Osmanlı-Rus Savaşı esnasında Rus ordusu 1771'de Kırım'a girmeyi başarmış akabinde, 1783 yılında Rus İmparatorluğu, Kırım'ı topraklarına ilhak ettiğini resmen ilân etmiştir. 1783'te Kırım Hanlığı'nın ortadan kaldırılarak Rus İmparatorluğu'nun egemenliği altına girmesi ile Kırım Tatarları Rusya idaresinin doğrudan tehdidi altında hissettikleri için yerine göre canlarını, mallarını veya kimliklerini korumak adına vatanlarını terk etmek zorunda olduklarını düşünmüşler.

*Selami Ali Ortaokulu Müdür Yardımcısı

Kırımdan İzmir'e ilk göç edenler çocukları oynarken denize düşer diye deniz kıyısına yerleşmemişler. Değirmendağı'na yerleşmişler. Deniz kıyısı dediğim İzmir Kordon. Şimdi emlak fiyatlarında milyon dolarların konuşulduğu yer. Ama eski insanlar işte. Çocukları tek ve en önemli varlıkları. Gözü gibi korudukları onların geleceği için her şeylerini, yerlerini yurtlarını bırakıp geldikleri hazineleri. Hele bir de savaş dönemindeyseniz. Osmanlı'nın işgaliyle birlikte Kırım'dan İzmir'e göç etmişler etmesinde de işgal yakalarını bırakmamış.

Emine anneanne 17, Abdulhalim dede ise 28 yaşında 1902 göç dalgasıyla Kırım'dan İzmir'e gelmişler. Osmanlı işgal altında,15 Mayıs 1919'da düşman kuvvetleri İzmir'i işgal etmiş. Bu arada dünya İspanyol Gribi ile mücadele halindeymiş. Yunan işgal ettikleri yerlerdeki halka salgın hastalıklara karşı aşısı yapıyormuş.

Aşı sırası Değirmendağı'na bizim mahalleye geldiğinde Emine anneanneme aşı yapmamışlar. "Hanım, hanım sen hamilesin sana aşı yapamayız." demişler. Zamanın doktorları tabi. Gözüne bakıp hamile olduğunu anlıyorlarmış. Herkes tüm komşular buna çok gülmüş. Çünkü Emine anneannem 35 yaşındaymış ve 18 yıldır evli olmalarına rağmen çocukları olmuyormuş. Emine anneanne buna çok sevinmiş. 5 Nisan 1920'de anneannem dünyaya gelmiş. Emine anneannemin annesi Şerife isminde olduğu için uyumlu olsun diye adını Şükriye koymuşlar. Derken İzmir 1922'de Yunan işgalinden kurtulmuş ve herkes çalışmaya üretmeye başlamış. Okuma yazma seferberliği ile anneannem 5 yaşında okula gitmiş. Yazısı inci gibiydi anneannemin. Çok gazete ve dergi okurdu. Her gün sabah mutlaka ekmekle o gazete alınır en ince ayrıntısına kadar okunurdu. Ondandır ki 82 yaşında vefat ettiğinde genç biriyle konuşuyormuşsun gibi konuşurdu.

İzmir'de tütün yetiştiriciliği bir dönemin en önemli geçim kaynaklarından biriydi. Eskiler bilir, Birinci sigaraları vardı. 1845 yılında kurulmuş bir fabrika. İzmir'de 90 yaşlarında kendisi emekli bir hanımla tanışırsanız, bilin ki Tekel fabrikasından emeklidir. Erkekler tütün üreticiliğinde, hanımlar fabrikalarda tütün sarmada çalışırlarmış. Abdülhalim dedem tütün üreticiliği yapmak için Akhisar'dan biriyle ortak olmuş. Ancak bir gece çıkan yangınla birlikte tüm tütün balyaları yanmış. Elinde avucunda Değirmendağı'ndaki evden başka bir şey kalmamış. Abdülhalim dedem üzüntüden kalp krizi geçirmiş ve ölmüş. Babası öldüğünde anneannem 10 yaşındaymış. Annesini büyüten annesinin dayısı Fehmi Dayı ona da sahip çıkmış. Her bayram giderdik Fehmi dayılara. Ben çok küçüktüm çok hatırlamıyorum ama eşi Havva Hanım Teyze dün gibi aklımda. Hâlâ çekmecede durur bayramda verdiği mendiller. Düşünüyorum da nasıl ince bir hareket, çocuğa nasıl bir saygı. Bayramda para veriyorsunuz ama kimse görmesin rencide olmasın diye mendile sarıyorsunuz...

Yıl 1938...

Yıllar geçmiş anneannem 18 yaşına geldiğinde Hayati dedemle tanışmış. Hayati dedem askerlik için İzmir'e geldiğinde anneannemi görmüş âşık olmuş. Emine anneanne çok temizlik hastasıymış. Dedem anneannemin evine yemeğe gittiğinde serdikleri sofra bezinin bez mi kâğıt mı olduğunu anlayamamış kar beyazlıktan. Söz kesmişler kesmesine de, anneannem "annemi bırakamam." demiş. Onu da almışlar doğru Kayseri'ye. Dedem o zamanlar Kayseri uçak fabrikasında çalışıyormuş. Dedemin babası Celal Dede'de rütbeli askerdi. 1918 1. Dünya savaşında Almanya'ya uçak uçurmuşlar, bakımını tamirini yapmışlar. Anneannem Kayseri'de 7 sene dayanabilmiş İzmir'den ayrı. 1945 yılında dönmüşler İzmir'e. Bu sefer Celal Dede, Bedriye Babaanne, Hayati Dedemin abisi İsmail Amca, Meliha Yenge çoluk çocuk hepsi anneannemin peşinden İzmir'e gelmişler. İsmail amca TCDD'de hareket memurluğuna başlamış. Bayraklı tren istasyonunda görev yaptığı için Karşıyaka'ya yerleşmişler. Hayati dedem zaten uçak fabrikasında kaynakçı olduğu için kaynakçı dükkânı açmış. O zamanlar İzmir'de 3-5 araba. Herkes birbirini tanıyor. Hoş hâlâ öyledir, İzmir. İzmirli biriyle tanıştığınızda mutlaka ortak bir tanıdığınız çıkar. Zaten ev var Değirmendağı'nda. İki çocuk varmış o zaman. Gençay dayım, Dinçay dayım. Ev önce arkada iki oda önde küçük bahçeymiş. Dedem sanatkâr adam kısa zamanda hem maddi olarak kendini toplamış hem de evi düzgün bir hale sokmuş. Sonra Cengiz Dayım doğmuş, sonra da annem. Her evlenen çocuk bir iki yıl bu evde kalmış, torunlar doğunca da kendi evine ayrılmış. En son da biz oturduk.

Dayılarım, annem, kuzenlerim ve tekne kazıntısı son olarak da ben doğdum bu evde. Ev 1950'lerde normal bir ev haline gelse de aslında 1890'lardan kalma bir ev. Dili olsa da duvarların konuşsa...Neler anlatır kim bilir...

CAN DOSTUM FAHRUNNİSA'YA

/ DÜNYA HALİ

Havva CEBECİOĞLU *

İçimi ferahlattı senden gelen son haber
Huzurun yerindeymiş hamdolsun Fahrunnisa
Lakin ferahlık derken dünyada zulüm her yer
Merhametli kalmaya and olsun Fahrunnisa

Biraz nefes almaya çalışsak keşmekeşte
Şeytanın uşakları gezinir durur peşte
Akbaba değil mi ki gözü her daim leşte
Zalimin yüreğine ta'n dolsun Fahrunnisa

Buruk mutluluklarla yaşıyoruz bu demi
Hep içim sızlayarak takipteyim gündemi
Dünyadaki adalet ebedi sürgünde mi?
Mazlumlara duamız bend olsun Fahrunnisa

Anla ki harfler masum harfler hüznüme mahkum
Yediğim alev topu içtiğim zehir zakkum
Gözlerimi bırakıp çoktandır gitti uykum
İnsanlığa kalkan el künd olsun Fahrunnisa

...Dünyadaki şiddet son bulsun...

** Validebağ Fen Lisesi Kimya Öğretmeni*

AYNAYA BAKMAK

Hatice DÜLGEROĞLU*

Savaş fotoğrafçısı Susan Sontag *Başkalarının Acısına Bakmak* kitabında başka ülkede yaşanan felaketlerin seyircisi olmak durumunu esaslı bir modern deneyim olarak tanımlar ve şöyle der: "Öyle ki artık savaşlar, hepimizin oturma odalarında sükûnet içinde seyredilip dinlenen görüntü ve seslere dönüşmüş durumdadır." İnsanın kendi eli ile kurduğu dünyayı yine kendi eli ile nasıl tar ü mar ettiği, yok edip düzlediğine dair savaş görüntüleri ve haberler her gün televizyon kanallarından, cep telefonlarımıza indirdiğimiz sosyal medya uygulamalarından yoğun ve hızlı bir enformasyon akışı ile bize ulaşırken, savaşın yol açtığı ıstıraplara nasıl tepki verdiğimiz, bizden mesafelerce uzak bir acıyı ne kadar kavrayabildiğimiz meselesini de ister istemez akla getirmektedir. Savaş bizden mesafelerce uzak olsa da ondan kaçarak daha güvenli bir yer arayışına giren mültecilerin ülkemize sığınmacı olarak kabulü neticesinde politik, ekonomik, sosyal, psikolojik ve daha birçok açıdan halledilmesi gereken sorunları ve ihtiyaçları beraberinde getirmiştir. Zoraki göç ile yurtlarını geride bırakan insanların gittikleri ülkelerde ister istemez öteki olarak tanımlanarak öyle algılanışı, onlara yapılan muamelenin ve tanınan hakların da çerçevesini ve niteliğini belirleyen en başat faktör olmuştur. Zira modern dünyada toplumların kendi varlıklarını inşa etme ve sürdürme biçimleri, kimliklerinin teminatı için bir öteki yaratma eğilimine ihtiyaç duymaktadır. Bu saik zorunlu olarak öteki meselesine yaklaşımda bizden olmayan bir varlık ile nasıl bağ kuracağımız sorusunu da gündeme getirmektedir: onunla ilişki ve iletişimin bir yolunu mu bulacağız yoksa onu zapt ü rapt altına alıp kendimize tabi mi kılacağız? Öteki ile karşılaşma tecrübesi her ne kadar mülteci meselesi ile daha görünür hâle gelmiş olsa da esasında gündelik hayatın farklı alanlarında, değişik veçhelerle karşımıza çıkmaktadır. Söz gelimi özel gereksinimli bir çocuğun akranları ile ayrıştırılmadan eğitim görme hakkı, bazen velilerin itirazları nedeniyle ihlal edilme riski ile karşılaşabilmektedir. Yetişkinlerin gösterdiği bu damgalama davranışı maalesef bir stereotip olarak çocuklara da aktarılmakta, tıpkı ebeveynleri gibi çocuklar da kendileri gibi olmayanlara dışlayıcı bir tavır gösterebilmektedir. Engelli olmanın, farklı dini kimliklerin, ten renginin, doğarken seçme hürriyetimizin olmadığı milliyetimizin bir korku nesnesine dönüştürülmesi, kendimizden kabul etmediğimizi tehdit olarak algılama fikri, öteki ile yaşama pratiğinin imkânını maalesef ortadan kaldırmaktadır. Hayatlarını emniyet altına almış bizlere, bizden olmayanı güvenliğimizi tehdit eden bir tehlike olarak gösteren söylemler televizyon programlarında, sosyal medyada, politikacıların hatta sanatçıların ağızlarında kendine kolaylıkla yer bulabilmekte ve böylelikle topluma sağlıksız bir kaygı pompalanmaktadır. Kemal Sayar'ın ifadesi ile günümüzün popüler ötekisi mülteciler, çıkarılan asılsız haberlerin yarattığı güya haklı gerekçelerle toplumda nefret söylemlerinin ve suçlarının hedefi hâline gelmektedir. Halbuki farklılıkları kabul ve onlarla birlikte yaşama pratiği, zihinlerimize kodlanan tehlike ve tehdit algısını yükselten politik söylemlere, sahte sosyal medya paylaşımlarına, medya aktörlerine bırakılamayacak kadar mühim ve hayati bir meseledir.

Bu farkındalık ile okulumuzda hayat verdiğimiz *Aynaya Bakmak* projesi, imkân verildiğinde temayüz edip gelişebilecek bir çocuğun çeşitli araçlarla kolektif bir kötünün parçası olarak telkin edilmesine ve ona göre muamele görmesine karşı durmak üzere hayata geçirilmiş bir çalışmadır. Okulumuzda eğitim görmekte olan yabancı uyruklu öğrencilerimizin yaşadığı sorunların son zamanlarda artış göstermesi ve bu sorunların çoğunlukla akran zorbalığı ile ilişkili olması konunun

> *"Öyle ki artık savaşlar, hepimizin oturma odalarında sükûnet içinde seyredilip dinlenen görüntü ve seslere dönüşmüş durumdadır."*

gündemimize girmesinin temel sebebi olmuştur. Söz konusu öğrencilerimizin okul ortamındaki varlıklarının sağlıklı bir biçimde kabulü ve kendilerini güvende hissetmeleri için bir farkındalık çalışması yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur. Bu hususla ilgili okul içinde yaşanan sorunların hem öğrencilerimizin hem de öğretmenlerimizin gündemine taşınması ve bu sorunların çözümünde rol almalarının sağlanması, böylelikle tüm okul bileşenlerinin bir sosyal destek mekanizması olarak sürece dahil edilmeleri amaçlanmıştır. Proje ile yaratılmak istenen farkındalığın başta olumlu okul iklimi olmak üzere tüm öğrencilerimizin gerek benlik inşası gerek sosyal uyum becerileri gerek akademik başarılarına olumlu katkı sağlayacağı öngörülmüştür.

** Din Kültürü ve Ahlâk Bilgisi Dersi Öğretmeni*

Planlanan çalışma takviminin ilk aşaması projenin amaç ve hedeflerine yönelik fikri hazırlık aşaması olarak tasarlanmış, çalışmada yürütücü ekip olarak görev alan öğrencilerle yapılan toplantılarda günümüzde mülteci olmak konusu ile ilgili paylaşım ve tartışmalara yer verilmiştir. İkinci aşamada yürütücü ekipte yer alan öğrencilerimizin yabancı uyruklu öğrencilerimizle mülakatlar yapmaları sağlanmıştır. Mülakatlar tamamlandıktan sonra görüşme formlarındaki bilgiler aynı ekip tarafından analiz edilerek değerlendirilmiştir. Projenin son aşamasında görüşmelerden edinilen veriler öğrencilerimizin hazırladığı sunum aracılığıyla okulumuzdaki tüm sınıflarla paylaşılmıştır. Böylelikle kendileri ile mülakat yapılan öğrencilerimiz yaşadıkları sorunları ve beklentilerini belki ilk defa ifade etme imkânı bulurken ev sahibi öğrencilerimiz aynı sıralarda oturdukları arkadaşlarının hikâyelerine ve sıkıntılarına daha yakın ve gerçekçi bir şekilde temas edebilmiştir.

Çalışmanın ikinci ayağında, beşinci sınıflar düzeyinde bir drama çalışmasına yer verilmiştir. Atölye kapsamında göç, savaş ve çocuk konusunu işlemek üzere seçilen *Yolculuk* isimli kitap, öğretmenimiz Huriye Öztürk tarafından dramatizasyon yöntemi ile canlandırılmış, karakterler kuklalar aracılığıyla yansıtılarak olay örgüsü masal anlatım tekniği ile aktarılmıştır. Öğrencilerin duygu ve düşüncelerine sık sık başvurularak çocuklarda empati duygusunun yaratılması ve ifade edilmesi sağlanmıştır.

Aynaya Bakmak, her türlü çaresizliğin ve ayrımcılığın görüş alanımıza girdiği bu zamanda bir hayli sakatlanmış olan vicdanlarımızda bir şefkat veya özdeşleşme duygusu uyandırmayı hedeflemiş bir projedir. Bu konuda yapılabilecek başka çalışmalarda uygulama öncesinde ve sonrasında anket çalışmalarına yer verilerek öğrencilerin bakış açıları ile ilgili gerçekleştirilmek istenen değişim hedefine ulaşılıp ulaşılamadığı da test edilebilir. Böylelikle projenin işlerliği daha gerçekçi bir şekilde değerlendirilmiş olacaktır.

Bu çalışmanın göç alan bir coğrafya olan ülkemizde daha güçlü ve etkin farkındalık çalışmalarına ilham olmasını diliyorum. Bu süreçte benimle mesai harcayarak projenin hayata geçmesini sağlayan öğrencilerime ve bizimle hikâyelerini paylaşma inceliği gösteren aynanın diğer tarafındakilere sonsuz teşekkür ederim.

Anası ölen mazlumdur Babası ölen gariban

Erkan KAHRAMAN *

Ana çınardır baba şefkat
Analık gözlerde merhamet
Babalık yürekte gurur
Sevgisi olmazsa
Elbet kalp çürür
Anası ölen mazlumdur
Babası ölen gariban

Ana tecessüm eder
Mücerret sözlerde
Baba görünür elbet
Kaskatı kalplerde
Dil yumuşar gönül kavrulur
İhtiras gider hasret savrulur
Ana unutulmaz baba anlatılmaz
Anası ölen mazlumdur
Babası ölen gariban

Ana iki hece, ayrılık bir gece
Baba iki kelâm dâim selâm
İlk söz ile başlar haykırış
İlk kelime ilk lafız ilk mana
Ana kokar ağız, dil baba söyler
Gönül hasret çekse de
Kavuşulur mahşerde
Anası ölen mazlumdur
Babası ölen gariban

*Hakkı Demir Anadolu İmam Hatip Lisesi Edebiyat Öğretmeni

WHIPLASH

Deniz SARIBUDAK*

Filmin Adı: **WHIPLASH**
Filmin Türü: **Dram, müzikal, eğitim içerikli film**
Yönetmen-Senaryo Yazarı: **Damien CHAZELLE**
Kurgu: **Tom CROSS**
Oyuncular: **Miles TELLER, J. K. SIMMONS, Paul REISER, Nate LANG, Melissa BENOIT, Austin STOWELL.**
Müzik: **Justin HURWITZ**
Görüntü Yönetmeni: **Sharone MEIR**
Yapım Yeri ve Yılı: **ABD, 2014**
Ödüller: **87. Akademi Ödülleri'nde Jonathan Kimble SIMMONS'a En İyi Yardımcı Erkek Oyuncu Ödülü; En İyi Film Kurgusu ve En İyi Ses Miksajı ödülleri.**

*Milli Eğitim Vakfı Ortaokulu Türkçe Öğretmeni

Yönetmen Damien CHAZELLE'İN, ana teması yüksek başarı üzerine kurulu olan bu ödüllü filmi; söz konusu başarı olunca hırs, disiplin ve beraberinde ortaya çıkardığı psikolojik şiddeti seyirciye iliklerine kadar hissettirmeyi mübah sayan sıkı bir senaryoya sahip. Başlangıçta sıkıcı gibi görünen ancak ilk fırsatta izleyiciyi hayrete düşmeyi başaran bu filmiyle Chazelle, birçoğumuzun aşina bile olmadığı caz müziğe yönelik ön yargılara sahip olma ihtimalimize karşın gittikçe temposu yükselen ve ruhu sarsan bir sinema izleği vadediyor. Bu da merak duygumuzu tetiklemeye yetiyor.

Yönetmen Chazelle kadrajını, hırslı ve idealist öğrenci Andrew Neiman ile en az onun kadar hırslı ama bir o kadar da tehlikeli, sıra dışı koro hocası Terence Flethcher arasındaki kaotik, çarpıcı ve duygusal karmaşalara evrilen bir ilişkiye odaklıyor. Bunu da oldukça yüksek bir gerilim hattında sürdürüyor ki filme tam puan vermekten hiç gocunmuyorum. Filmin adı ise Terence'in öğrencilerine, neredeyse tüm sekanslarda uygun tempoda çalmaları için adeta işkence ettiği caz müziği eserinden geliyor. Eserin adı: Wiplash.

Andrew Neiman, henüz on dokuz yaşında, gözleri pırıl pırıl parlayan, ünlü caz bateristi Budy Rich hayranı bir konservatuvar öğrencisidir. New York'un saygın müzik okulu Shaffer Konservatuvarında birinci sınıfa henüz başlamıştır. Andrew, ailesinde müzisyen olmamasına rağmen müziğe duyarlıdır ve çocukluktan beri bateri çalmaktadır. Yetenekli biridir ve karakterin filmdeki tabiriyle "efsane bir caz bateristi" olmayı umut etmektedir. Annesi tarafından küçük yaşta terk edilen Andrew, lise öğretmeni olan babası ile yaşamaktadır. Bencilliğe varacak kadar iddialı ve büyük hayalleri olan bir gençtir Andrew. Sınıfında kendisine rakip olan arkadaşlarının ondan daha iyi olduğunu kolay kolay kabullenecek biri de değildir. Terence ise ürkütücü kurallarıyla göz korkutan, disiplinli, yeri geldiğinde şiddete başvurmaktan hiç çekinmeyen ve en mükemmeli bulmak için çabalayan akademisyen bir orkestra şefidir. Derse gelme saati asla ne bir dakika önce ne de bir dakika geçtir. Bu dakikliğini orkestrayı yönetirken de göstermektedir. Hata kabul etmeyen Terrence,

öğrencileri için oldukça zor biridir. Buna rağmen onların üzerindeki etkisi yüksektir ve kimse ona karşı çıkmaya cesaret edememektedir. Terrence, öğrencileri en ufak bir yanılgıda ezmekten ve onlara onur kırıcı hakaretlerde bulunmaktan kesinlikle geri adım atmayan keskin çizgileri olan bir eğitmendir. Yine de ilginç bir şekilde Andrew'u büyülemekte ve etrafındakiler için bir idol olmaktadır. Role hayat veren Jonathan Kimble Simmons, bu rolüyle en iyi yardımcı erkek oyuncu ödülünü almaya hak kazanmıştır.

Andrew, konservatuvarın bu sıra dışı hocası Terence Flethcher'a çok inanmakta ve ona içten bir hayranlık duymaktadır. Onun kendisine en iyiyi öğretecek, yol açacak tek kişi olduğunu düşünmektedir. Bir gün Andrew, Flethcher'ın orkestrası için bir müzisyen aradığını duyar ve dersten sonra okulda çalışmaya başlar. Terence, onu bateri çalarken fark eder ve aklına aradığı yeteneği bulduğu fikri gelir. Böylece Andrew'u baş bateristi Carl adlı öğrenciye alternatif olarak kendi grubuna alır. Flethcher'ın orkestrası, Hank Levy'nin "Whiplash" adlı eserini çalacağı zaman, Flethcher, Andrew'a bir şans verdiğini söyleyerek ondan çalmasını ister. Fakat Andrew'un beklediği tempoyu tutturamaması üzerine sert bir tepki verir ve ona sandalye fırlatır. Üstelik bununla da kalmaz, annesinin onu terk etmesini dile getirerek incitici sözler sarf eder. Buna rağmen Andrew, Flethcher'ın davranışlarına aldırış etmez ve zorlu bir çalışma sürecine girer. Flethcher tarafından onure edilmeyi ve idealine ulaşmayı öylesine önemsemektedir ki bu durumun onu garip bir kaosa sürükleyeceğinden haberi bile

yoktur. Böylece elleri parçalanıp kan revan içinde kalıncaya kadar bagetlerini vurdukça vurur ve davulunu günlerce inletir. Hatta hayatından sevdiği insanları çıkarmayı bile göze alır. Onun için artık en önemli şey, ne olursa olsun Terrence Flethcher'ın gözüne girmek ve baş baterist olarak yarışmaya katılma hakkı elde edebilmektir. Fakat bu o kadar da kolay olmayacaktır.

Andrew, yerel bir yarışma için yedekte beklerken baş baterist Carl'ın ona emanet ettiği nota defterini kaybedince kendisi için yolun açılmasını sağlamış olur. Carl'ın notalar olmadan çalamaması Andrew'un işine yarar ve Flethcher'a Wiplash'i ezbere çalabileceğini söyler. Böylece yarışma esnasında orkestraya katılma şansı bulur ve çok iyi bir performans sergiler. Andrew'un söylediklerini yapıp yapamayacağına önceden şüpheyle bakan Flethcher, bu başarısı üzerine onu baş bateristi ilan eder. Fakat maalesef Andrew, kendisi için tek rakip olarak gördüğü Carl'ı geride bıraktığını düşündüğü sırada işler hiç de umduğu gibi gelişmez. Eski sınıfındaki Ryan da bir çıkış yapmış ve Flethcher'ın ilgisini çekmeyi başarmıştır. Flethcher, büyük caz yarışması için üç adayı da değerlendirmek üzere orkestrasını çalıştırmaya başlar. Uzun süren dakikalar boyunca bateristlerin istediği tempoyu tutturamaması dışında bir sorun görünmemektedir. Flethcher bateristlere artık iyice kızmış ve onları sabaha kadar çalıştırmaya karar vermiştir. Carl, Ryan ve Andrew'dan hangisi tempoyu tutturursa o kişi büyük yarışmada baş baterist olacak, diğerleri de yedekte bekleyecektir. Böylece psikolojik bir şiddete dönüşen anlar yaşanır. Üç baterist de elleri parçalanıncaya kadar çalarlar. En sonunda Ryan ve Carl pes ederler. Parmakları kopma noktasına gelmesine rağmen kendini yenemeyen Andrew ise azimle davulunu dövmeye devam eder. Ama ne azimdir bu? Ellerinde oluşan yaralardan akan kanlar davulunu boyayıncaya kadar çalar ve sonunda baş baterist olarak yarışmaya katılmaya hak kazanır. Tam her şey yoluna girmiş gibi göründüğü anda ne yazık ki hayatının akışını değiştiren bir olay meydana gelir ve akıl almaz bir dönüm noktasına gelinir. İşte burası Andrew için kırılma noktasıdır.

Filmin devamında yaşananlar zaman zaman seyirciyi şaşırtan, beklenmeyen bir hâl alıyor. Andrew'un kendisiyle yüzleşmesini sağlayan olaylara doğru ilerliyor. Terrence Flethcher, baskın bir kişilik olarak öne çıkıyor. Ama aynı zamanda öğrenciler için bir rol model oluyor. Yaşattığı hiçbir olumsuzluk onu durdurmaya yetmiyor.

Çünkü o, kişilerin kendi sınırlarını aşabilecekleri düşüncesini içselleştirmiştir. Örneğin, çok yetenekli eski bir öğrencisi Sean Casey'nin kendisi yüzünden intiharı bile Flethcher'ın yöntemlerini değiştirmesine neden olmuyor. Aslında Flethcher'ın ölümü onu oldukça üzmüştür. Fakat ne var ki üzülmesinin asıl sebebi öğrencinin intiharı değil, büyük bir müzisyen olmaktan vazgeçmiş olmasıdır. Flethcher filmde sadece bir kez ağlarken görülür ama bunu da karakterinden ödün vermeden gerçekleştirir. Sean Casey'nin ölümü, Flethcher'ın bir öğretmen olarak kendisini yarım kalmış hissetmesine sebep olmuştur. İşte bu emelini Andrew'la gerçekleştirmek isteyen Flethcher, bu kez de onu geri dönülmesi güç bir çıkmaza sokar. Flethcher, sanat dünyasında bir duayen yaratamayı öylesine büyük bir amaç haline getirmiştir ki bir süre sonra işler Andrew'dan intikam alma noktasına kadar ulaşır. Andrew ise diğerlerinden farklı olarak Flethcher'a karşı çıkar ve meydan okur. Filmin bu sekansından sonraki olay akışını tek tek anlatmak seyircinin merakına haksızlık sayılacağından burada durmanın yerinde olacaktır. Ancak üç sahne var ki değinilmezse olmaz. Onlardan biri, Flethcher'ın Andrew'u tokatlayarak önde mi geride mi olduğuna dair rakamları saydırdığı dakikalardır. Simmons burada rolünün hakkını hakikaten vermiştir. Zaten yönetmenkendisinden, Andrew'u canlandıran Miles Teller'a gerçekten tokat atmasını talep

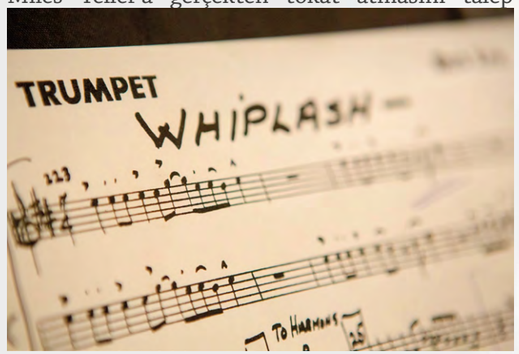

etmiştir. Andrew karakterinin yüzünü kızartan izler bunu doğrular niteliktedir. Diğerleri ise yarışmaya kanlar içinde gelecek kadar gözünü karartmış olan Andrew'un kadere yenik düştüğü ve Flethcher'ın intikam oyununa rağmen onu saf dışı bırakarak orkestrayı tek eline aldığı anlardır. Bu sahneler, hayatınız boyunca izlemeye en değer

olanlarından demek yanlış olmayacaktır. Özellikle yüksek dozdaki mobbingine rağmen, Flethcher'ın dünya müzik tarihine nasıl bir yetenek kazandırdığının ispatı olan Andrew'un solo performansı, izleyicide "inanılır gibi değil" duygusu yaratan bir etkiye sahip. Bu bağlamda yönetmen umulan sonu vererek kimseyi hayal kırıklığına uğratmamış oluyor. Karakterlerin öfkeyle harmanlanmış bakışları ise yakın çekimlerle beyaz perdeye gerçekçi şekilde yansıtılmış. Bu sayede seyirci, aynı hisleri yaşayabiliyor. Hatta Andrew'un akıttığı ter ve kan damlaları, adeta kamerayı delip geçerek yüzümüze bulaşıyor denilse abartı olmaz.

Gelelim müziklere. Film boyunca iki değerli eser dinliyoruz. Wiplash ve Caravan. İkisi de klasik olarak sunulmuş. Flethcher'ın Andrew'u alt etmek için kullanmaya kalktığı diğer parçayı ise tam olarak dinleyemiyoruz. Keşke ona da biraz daha fazla yer verilseymiş. Farklı mekânların çok kullanılmadığı, karanlığın ağır bastığı bir stüdyo ortamında çekilen sekanslar, yaşananların ürkütücülüğü dışında bir anlam ifade etmiyor. Yönetmenine hatırı sayılır ödüller kazandırmış bu filmi, caz müziğe karşı tüm ön yargılarınızı bir kenara bırakarak izlemenizi öneriyorum. Zira kurgusuyla bir müzikal olmaktan çok daha fazlası. Özellikle sanatçıların oyunculuğu müzikalin ötesine geçiyor. Film ilerledikçe tınılar, ritimler, bizi ister istemez kendine çekip alışkanlık yapıyor. Tüm bunların yanı sıra filmin tam dozunda bir sertlik içerdiği de söylenebilir. Şiddeti yüceltmeden, şiddetli bir başarı öyküsü anlatıyor. Efsaneye dönüşüp tarihe imza atacak nice öğrencilerin yetiştirilmesi dileğiyle iyi seyirler...

ÜSKÜDAR **FAALİYET** BÜLTENİ

Ayşe YAZICILAR*

23 NİSAN ULUSAL EGEMENLİK VE ÇOCUK BAYRAMI KUTLANDI

“23 Nisan Ulusal Egemenlik ve Çocuk Bayramı” Kaymakamımız Sayın Murat Sefa DEMİRYÜREK, Belediye Başkan Yardımcımız Zekeriya ŞANLIER, İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Sinan AYDIN ve Gençlik ve Spor İlçe Müdürümüz İsmail İLHAN’ın katılımlarıyla, Rauf Orbay İlkokulunda coşkuyla kutlandı.

YÖNETİCİ GELİŞTİRME PROGRAMI (YÖGEP) BAŞLADI

Bakanlığımızca faaliyete geçirilen Yönetici Geliştirme Programı (YÖGEP); İl Millî Eğitim Müdürümüz Levent YAZICI ve İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Sinan AYDIN’ın katılımlarıyla Ayşe Hümeyra Ökten Kız AİHL’de başladı.

“TEMEL EĞİTİMDE 10.000 OKUL” PROJESİ

“Temel Eğitimde 10.000 Okul Projesi” koordinasyon toplantısı; Temel Eğitim Genel Müdürümüz Tuncay MORKOÇ başkanlığında, İl Milli Eğitim Müdürümüz Levent YAZICI, Anadolu Yakası İlçe Milli Eğitim Müdürleri ve projeye dâhil okul müdürlerimizin katılımlarıyla Haydarpaşa Lisesinde gerçekleştirildi.

** İlçe Millî Eğitim Müdürlüğü*

“OYUNLARLA BÜYÜMEK” SEMİNERİ

Anadolu Çocuk Oyunları Araştırmacısı Reşat GÜREL, eğitim yöneticilerimize yönelik “Oyunlarla Büyümek” başlıklı seminer gerçekleştirdi.

NGSS VE ÜSKÜDAR EĞİTİM ÖNCÜLERİ ATÖLYE ÇALIŞMASI

NGSS ve Üsküdar Eğitim Öncüleri projelerimiz kapsamında, eğitmenlerimiz Aynur KARAMAHMUTOĞLU ve Funda BAYRAKTAR ile “Oynuyorum, Tasarlıyorum, Oynatıyorum” atölyesi gerçekleştirildi.

HAFIZLIK YARIŞMASI BİRİNCİLERİ

Din Öğretimi Genel Müdürlüğümüz tarafından ortaokul ve lise düzeyinde düzenlenen hafızlık yarışmalarında; Marmara AİHL 6. sınıf öğrencimiz Mustafa İbrahim OKUMUŞ ve 10. sınıf öğrencimiz Muhammed Esed CAN İstanbul birincisi olmuşlardır.

YÖGEP PROJESİ

Kızılay Akademi Başkanı Sayın Alpaslan DURMUŞ, YÖGEP Projesi kapsamında eğitim yöneticilerimizle bir araya geldi.

ÇEVRİM İÇİ VİZYON SÖYLEŞİLERİ

İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Sinan AYDIN, Biruni Üniversitesi iş birliği ile gerçekleştirdiğimiz "Çevrim İçi Vizyon Söyleşileri" programında açılış konuşması gerçekleştirdi.

"KÜTÜPHANESİZ OKUL KALMAYACAK" PROJESİ

İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Sinan AYDIN, "Kütüphanesiz Okul Kalmayacak" projesi kapsamında oluşturulan TEV Türkan Sedefoğlu İlkokulu Kütüphanesi açılışına katıldı.

EĞİTİM KÜLTÜR ATLASI

Çevrim içi ve yüz yüze etkinliklerin yer aldığı Üsküdar Eğitim ve Kültür Atlasımız yeni sayıları ile yayınlanmaya devam ediyor.

İSTANBUL BİLİM VE SANAT MERKEZLERİ GELİŞTİRME ÇALIŞTAYI

İstanbul Bilim ve Sanat Merkezleri Geliştirme Çalıştayı (İSTBİLGEÇ); İl Milli Eğitim Müdürümüz Levent YAZICI ve İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Sinan AYDIN'ın katılımlarıyla Validebağ Öğretmenevinde gerçekleştirildi.

CANLI MÜZE "İZ BIRAKANLAR" PROGRAMI

Kaymakamımız Sayın Murat Sefa DEMİRYÜREK ve İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Sinan AYDIN, Rauf Orbay İlkokulunda düzenlenen Canlı Müze "İz Bırakanlar" Programına katıldılar.

KÜPLÜCE NECMEDDİN OKYAY ANADOLU LİSESİ TEMEL ATMA TÖRENİ

Valimiz Sayın Ali YERLİKAYA'nın teşrifleri, Kaymakamımız Sayın Murat Sefa DEMİRYÜREK, Belediye Başkanımız Hilmi TÜRKMEN, İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Sinan AYDIN ve Prof.Dr.Uğur DERMAN hocamızın katılımlarıyla Küplüce Necmeddin Okyay Anadolu Lisemizin Temel Atma Töreni gerçekleştirildi.

BASKETBOL FİNAL MÜSABAKASI VE ÖDÜL TÖRENİ

"Kaymakamlık Liseler Arası Erkekler Basketbol Final Müsabakası ve Ödül Töreni" ; Kaymakamımız Sayın Murat Sefa DEMİRYÜREK, İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Sinan AYDIN ve Gençlik ve Spor İlçe Müdürümüz İsmail İLHAN'ın katılımlarıyla, Henza Akın Çolakoğlu Anadolu İmam Hatip Lisesi Spor Salonunda gerçekleştirildi.

EĞİTİM YÖNETİCİLERİ AKADEMİSİ

İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Sinan AYDIN, "Eğitim Yöneticileri Akademisi" projemiz kapsamında Lider Eğitimcinin Vasıfları konulu konferansı ile okul yöneticilerimizle bir araya geldi.

"İSTİKLÂLDEN İSTİKBALE" PROJESİ

"İstiklâlden İstikbale" projemiz kapsamında; Kaymakamımız Sayın Murat Sefa DEMİRYÜREK, Belediye Başkanımız Hilmi TÜRKMEN ve İlçe Millî Eğitim Müdürümüz Sinan AYDIN'ın katılımlarıyla, her hafta farklı bir okulda bayrak törenlerimiz devam ediyor.

HUZUREVİ ZİYARETİ

Kaymakamımız Sayın Murat Sefa DEMİRYÜREK ve İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Sinan AYDIN, Yaşlılar Haftası münasebetiyle Validebağ Mustafa Necati Bey Öğretmen Huzurevi sakinlerini ziyaret ettiler.

TANPINAR İLE İSTANBUL'A YOLCULUK

"Tanpınar ile İstanbul'a Yolculuk" projemiz kapsamında; gezimizin tarihi yarımada rotasını, Prof.Dr. Hanife KONCU ve Doç. Dr. Nuri SEÇGİN rehberliğinde Tenzile Erdoğan Kız AİHL, Validebağ Fen Lisesi ve Hacı Sabancı Anadolu Lisesi öğrencilerimizle gerçekleştirdik.

ÇANAKKALE ZAFERİ ŞİİR VE KOMPOZİSYON YARIŞMASI

Çanakkale Zaferi'nin 107. yılı münasebetiyle şiir ve kompozisyon dallarında düzenlediğimiz yarışmalarda dereceye giren öğrencilerimize Kaymakamımız Sayın Murat Sefa DEMİRYÜREK, Belediye Başkan Yardımcımız Zekeriya ŞANLIER ve İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Sinan AYDIN ödüllerini takdim ettiler.

18 MART ÇANAKKALE ZAFERİ VE ŞEHİTLERİ ANMA GÜNÜ

18 Mart Çanakkale Zaferi ve Şehitleri Anma Günü İlçe Programımız; Kaymakamımız Sayın Murat Sefa DEMİRYÜREK, Belediye Başkan Yardımcımız Zekeriya ŞANLIER ve İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Sinan AYDIN'ın katılımlarıyla Bağlarbaşı Kongre ve Kültür Merkezi'nde gerçekleştirildi.

"DEĞİŞİM BENDEN BAŞLAR" PROJESİ

"Değişim Benden Başlar/Sosyal Medya Farkındalığı" projesi kapsamında; Üsküdar Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. Aylin TUTGUN ÜNAL tarafından verilen seminerler çeşitli okullarda devam ediyor.

İSTİKLAL MARŞIMIZI GÜZEL OKUMA YARIŞMASI

"İstiklâl Marşımızı Güzel Okuma Yarışması" Finali ve Ödül Töreni; Kaymakamımız Sayın Murat Sefa DEMİRYÜREK, Belediye Başkanımız Hilmi TÜRKMEN ve İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Sinan AYDIN'ın katılımlarıyla Bağlarbaşı Kongre ve Kültür Merkezi'nde gerçekleştirildi.

"DİJİTAL DÖNÜŞÜM VE VERİMLİLİK" PROJESİ

Kaymakamımız Sayın Murat Sefa DEMİRYÜREK ve İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Sinan AYDIN'ın katılımlarıyla, İSTKA Hibe Destekli Haydarpaşa Dijital Dönüşüm ve Verimlilik Projesi Bilgilendirme Toplantısı gerçekleştirildi.

VELİ AKADEMİLERİ PROJESİ

İl Millî Eğitim Müdürlüğümüzün "Veli Akademileri" projesi kapsamında Uzm. Psikolog Arzu YILDIRIM, Medipol Üniversitesi Öğretim Üyesi Nihal KOCAAĞA ve İletişim Bilimci Tuba AYDIN SEL velilerimizle buluştular.

VALİDE SULTAN GEMİSİ İLE TARİHE YOLCULUK

Belediye Başkanımız Hilmi TÜRKMEN ve İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Sinan AYDIN'ın katılımlarıyla gerçekleştirdiğimiz "Valide Sultan Gemisi ile Tarihe Yolculuk" projemiz kapsamında lise düzeyi öğrencilerimiz tarih derslerini rehberler eşliğinde işlemeye devam ediyor.

8 MART DÜNYA KADINLAR GÜNÜ

"8 Mart Dünya Kadınlar Günü" İlçe Programımız; Kaymakamımız Sayın Murat Sefa DEMİRYÜREK ve İlçe Millî Eğitim Müdürümüz Sinan AYDIN'ın katılımlarıyla Bağlarbaşı Kongre ve Kültür Merkezinde gerçekleştirildi.

BOĞAZİÇİ İSTİHDAM ZİRVESİ

İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Sinan AYDIN, Üsküdar Belediyemiz tarafından düzenlenen Boğaziçi İstihdam Zirvesi açılış programına katıldı.

GİRİT ZİYARETİ

Erasmus+ NGSS projemiz kapsamında 6 ülkeden katılımcı ile 20-25 Şubat tarihleri arasında Girit'te bir araya gelindi.

YENİ ATANAN ÖĞRETMENLER İÇİN "HOŞGELDİN PROGRAMI"

Kaymakamımız Sayın Murat Sefa DEMİRYÜREK, Belediye Başkanımız Hilmi TÜRKMEN ve İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Sinan AYDIN'ın katılımlarıyla ilçemize yeni atanan öğretmenlerimize "hoş geldin programı" gerçekleştirildi.

EĞİTİM OKUMALARI

"Üsküdar Eğitim Okumaları" projemiz kapsamında; İstanbul Medeniyet Üniversitesi Öğretim Üyesi Doç. Dr. İbrahim Halil ÜÇER, Maarif Vakfı Başkanı Prof. Dr. Birol AKGÜN, Bakanımız Sayın Prof. Dr. Nabi AVCI, Milletvekilimiz Cengiz AYDOĞDU okul yöneticilerimiz ile bir araya geldi.

MUHTARLAR TOPLANTISI

Kaymakamımız Sayın Murat Sefa DEMİRYÜREK başkanlığında, Belediye Başkan Yardımcımız Zekeriya ŞANLIER ve daire müdürlerimizin katılımlarıyla Validebağ Öğretmenevi'nde Muhtarlar Toplantısı gerçekleştirildi.

19 MAYIS ATATÜRK'Ü ANMA GENÇLİK VE SPOR BAYRAMI

19 Mayıs Atatürk'ü Anma Gençlik ve Spor Bayramı; Kaymakamımız, Garnizon Komutan Vekilimiz, Belediye Başkan Yardımcımız ve ilçe protokolünün katılımlarıyla Hacı Sabancı Anadolu Lisemizde coşkuyla kutlandı.

"TANPINAR İLE İSTANBUL'A YOLCULUK" PROJESİ

"Tanpınar ile İstanbul'a Yolculuk"projesi kapsamında Gençlerin Gözünden Ahmet Hamdi Tanpınar panelimiz; Kaymakamımız Sayın Murat Sefa DEMİRYÜREK, MSGSÜ Rektörü Sayın Handan İNCİ, Belediye Başkan Yardımcımız Zekeriya ŞANLIER ve İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Sinan AYDIN'ın katılımlarıyla Bağlarbaşı Kongre ve Kültür Merkezinde gerçekleştirildi.

"GELECEK İÇİN SÖZ BİZDE" ÖĞRENCİ SEMPOZYUMU

Gelecek İçin Söz Bizde Sempozyumumuz; Bakan Yardımcımız Sayın Ahmet Emre BİLGİLİ, Kaymakamımız Sayın Murat Sefa DEMİRYÜREK, Belediye Başkanımız Sayın Hilmi TÜRKMEN, İl Milli Eğitim Müdürümüz Sayın Levent YAZICI ve İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Sayın Sinan AYDIN'ın katılımlarıyla Bağlarbaşı Kongre ve Kültür Merkezinde gerçekleştirildi.

"İSTANBUL'UN SEYYAHI SEYYAH'IN İSTANBUL'U" PROJESİ

İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Sinan AYDIN, İSTKA desteğiyle Fatih Sultan Mehmet Vakıf Üniversitesi, Üsküdar Belediyesi ve Müdürlüğümüz iş birliğinde yürütülen "İstanbul'un Seyyahı Seyyah'ın İstanbul'u" projesi açılış programına katıldı.

"KUT'ÜL AMARE ZAFERİ" İLÇE PROGRAMIMIZ

"Kut'ül Amâre Zaferi" İlçe Programımız; İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Sinan AYDIN ve İlçe Gençlik ve Spor Müdürümüz İsmail İLHAN'ın katılımlarıyla Üsküdar Gençlik Merkezinde gerçekleştirildi.

"ÜRETEN OKULLAR" PROJESİ

İl Milli Eğitim Müdürlüğümüzün "Üreten Okullar" projesi kapsamında Üsküdar Belediyemizce Haydarpaşa MTAL'de tüm resmî okullarımız için yaptırılan kürsülerin dağıtımı; Kaymakamımız Sayın Murat Sefa DEMİRYÜREK, Belediye Başkanımız Sayın Hilmi TÜRKMEN, İl Milli Eğitim Müdürümüz Sayın Levent YAZICI, İlçe Milli Eğitim Müdürümüz Sayın Sinan AYDIN, İlçe Müftümüz Sayın Esat YAPICI ve okul müdürlerimizin katılımlarıyla gerçekleştirildi.

TÜBİTAK 4006 BİLİM FUARI

TÜBİTAK 4006 Bilim Fuarı Validebağ Fen Lisesi, ARGEM, Haydarpaşa Lisesi, Marmara Anadolu İmam Hatip Lisesinde açıldı.

TEMEL EĞİTİMDE 10 BİN OKUL PROJESİ BAŞLADI

Okullar arası başarı ve imkân farklılıklarını azaltmak ve eğitimde fırsat eşitliğini güçlendirmek amacıyla hayata geçirilen proje için **3 milyar liralık** bütçe ayrıldı.

3 BİN YENİ ANAOKULU

7.500
Yeni Ana Sınıfı Hizmete Başladı

2.148
Yeni Anaokulu Yatırım Programına Alındı

216
Yeni Anaokulunun İhalesi Tamamlandı

93
Yeni Anaokulu Hizmete Alındı

7 BİN İLKOKULA İYİLEŞTİRME

16.703
İlkokula Laboratuvar, Atölye ve Bakım Onarım Desteği

3.050
İlkokula Ders Materyalleri Desteği

7.000
İlkokul Kütüphanesine Bin Kitaptan Oluşan Kitap Seti Desteği

2.320
İlkokula Spor Malzemeleri Desteği

HEDEF **1 Yılda 3 Bin Anaokulu ve 40 Bin Ana Sınıfı**

TÜRKİYE CUMHURİYETİ MİLLİ EĞİTİM BAKANLIĞI